
LES MEMÒRIES COM A FONT DE CONEIXEMENT PERSONAL: AURORA BERTRANA COM A MODEL LITERARI

Taller anual d'escriptura i literatura
Programació singular i innovadora 4t d'ESO

**Universitat
de Girona**

6 DE JUNY DE 2022
MARIA PONSI VILÀ
TUTOR: SADURNÍ MARTÍ CASTELLÀ
MÀSTER EN FORMACIÓ DE PROFESSORAT
CURS 2021-2022
UNIVERSITAT DE GIRONA

Vist i plau del tutor

El primer que s'ha de fer amb la vida és viure-la i després, si de cas, escriure-la amb coneixement de causa.

Aurora Bertrana

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	6
MARC TEÒRIC	8
MARC PSICOPEDAGÒGIC	8
DIDÀCTICA ESPECÍFICA	9
LES MEMÒRIES	10
EL GÈNERE	10
LES MEMÒRIES EN LA TRADICIÓ LITERÀRIA CATALANA	12
AURORA BERTRANA	13
IMPLEMENTACIÓ	18
PROGRAMACIÓ ANUAL	18
ÀMBIT LINGÜÍSTIC	19
ÀMBIT DIGITAL	25
ÀMBIT PERSONAL I SOCIAL.....	27
OBJECTIUS DIDÀCTICS	28
ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.....	28
RECURSOS.....	29
ÚS DE LES TIC.....	29
CONNEXIÓ AMB ALTRES ÀREES.....	30
AVALUACIÓ.....	30
ESQUEMA UNITATS DIDÀCTIQUES	34
UNITAT 1.....	34
UNITAT 2.....	35
UNITAT 3.....	37
UNITAT 4.....	38
UNITAT 5.....	39
UNITAT 6.....	41
UNITAT DIDÀCTIA DESENVOLUPADA	43
SESSIÓ 1: PRESENTACIÓ DE LA UNITAT	55
SESSIÓ 2: LA CONSTRUCCIÓ DEL PERSONATGE I AUTOCONeixEMENT (I)	62
SESSIÓ 3: CONSTRUCCIÓ DEL PERSONATGE I AUTOCONeixEMENT (II)	69
SESSIÓ 4: AURORA BERTRANA, LA PERSONA	74

SESSIÓ 5: AURORA BERTRANA, L'ESCRITORA NOVELLA	77
SESSIÓ 6: TEMPS PER ESCRIURE	84
SESSIÓ 7: AUTOBIOGRAFIA I EL GÈNERE DE LES MEMÒRIES.....	89
SESSIÓ 8: TEMPS PER ESCRIURE	96
SESSIÓ 9: VERSEMBLANÇA, FICCIÓ I REALITAT	101
SESSIÓ 10: TEMPS PER ESCRIURE	107
CONCLUSIONS.....	113
BIBLIOGRAFIA	114
ANNEXOS.....	116
ANNEX 1: PRESENTACIÓ INTRODUCTÒRIA	116
ANNEX 2: TEXT SESSIÓ 1	116
ANNEX 3: COM ELABOREM UN TEXT?	116
ANNEX 4: RÚBRICA D'AVUACIÓ	117
ANNEX 5: TEXT SESSIÓ 2	118
ANNEX 6: ACTIVITAT DE CONEIXEMENT	118
ANNEX 7: ACTIVITAT D'ADJECTIUS.....	118
ANNEX 8: ACTIVITAT D'AUTOCONEIXEMENT	119
ANNEX 9: TEXT SESSIÓ 5	119
ANNEX 10: TEXT SESSIÓ 7	119
ANNEX 11: TEXT SESSIÓ 9	121
ANNEX 12: EXEMPLES BIOBIBLIOGRAFIA	122

INTRODUCCIÓ

Aquest treball de final de màster presenta una programació singular i innovadora de l'assignatura de Llengua i Literatura Catalana de quart d'ESO i té com a eix vertebrador un taller anual d'escriptura i literatura que es va desenvolupant progressivament. L'ensenyament d'aquesta matèria tendeix a centrar-se en els aspectes de llengua i per tal que els alumnes vegin la seva funcionalitat a la vida quotidiana deixa de banda, sobretot la literatura i l'escriptura com a gaudi propi, element que inclús a vegades ni tan sols es considera. A més, cal tenir en compte que la tendència general de l'ensenyament de la història de la literatura recau, en la majoria dels casos, a conèixer tots aquells homes escriptors típics i tòpics de cada època deixant de banda les dones que també van escriure.

És per tots aquests motius, que la programació que plantejo adquireix un aspecte singular i innovador. A través del taller d'escriptura i literatura que es desenvolupa durant tot el curs, els alumnes no només tenen l'oportunitat de llegir una autora que probablement no coneixen del segle XX, sinó que també se'ls brinda l'ocasió de conèixer-se a si mateixos a través de l'escriptura i concebre aquesta activitat com a una cosa plaent. La lectura d'alguns fragments de les memòries d'Aurora Bertrana és l'element de partida perquè els alumnes es converteixin en els protagonistes del seu procés d'aprenentatge no només treballant l'expressió escrita, sinó també fent un treball d'autoconeixement profund.

La idea d'aquesta programació singular s'origina durant el període de pràctiques del màster de professorat fetes a l'IES Montilivi. En el transcurs d'aquelles setmanes vaig poder assistir al club de lectura que organitza i coordina una professora de Llengua i Literatura Catalana. La sessió no només em va servir per veure com funcionava la trobada, sinó també per percebre la importància que té una acció com aquesta. Els alumnes necessiten veure la literatura des de diferents perspectives i volen parlar-ne i comentar els llibres que es llegeixen, perquè dins d'aquelles pàgines molts hi trobaven un refugi i una manera de sentir-se compresos. La feina del docent, doncs, també és tractar la literatura d'aquesta manera i, sobretot, l'escriptura.

El treball consta de sis apartats generals. En primera instància, hi ha la introducció; a continuació, hi ha un marc teòric on es distingeix una explicació psicopedagògica, una breu reflexió sobre la didàctica específica de l'assignatura i, finalment, un recull de les idees més importants del gènere literari de les memòries i sobre Aurora Bertrana,

l'escriptora que es treballarà. En tercer lloc, hi ha la implementació on es distingeix la programació anual, un esquema de les unitats didàctiques i una explicació detallada de com es desenvoluparia el taller durant el primer trimestre. Finalment, hi ha un apartat de conclusions i reflexions, un altre de referències bibliogràfiques i un compendi de documents annexos.

MARC TEÒRIC

MARC PSICOPEDAGÒGIC

Aquesta proposta de programació singular està dirigida a alumnes de quart d'ESO, l'últim curs de l'educació obligatòria. Els alumnes inicien el curs en plena adolescència, una etapa important, ja que no només hi ha canvis físics, sinó també psicològics.

Els estudiants es troben en una etapa que, segons la teoria genètica de Piaget, és el moment en el qual es consolida i s'adquireix el pensament abstracte, element clau per les operacions logicoformals i que permetrà resoldre problemes complexos. A partir d'aquí, els estudiants són capaços de raonar, argumentar, reflexionar, etc. Aquesta capacitat, però, no només es deu gràcies a l'adquisició del pensament abstracte, sinó també amb la vinculació d'elements nous amb l'aprenentatge de coneixements previs sobre la matèria i l'estimulació social (Álvarez, 2010: 1-2).

Aquest últim element es pot relacionar amb la importància que li dona Vigotsky al llenguatge i a la interacció social per tal que els adolescents puguin desenvolupar la part cognitiva (Álvarez, 2010: 6). És igual d'important el debat entre iguals, com la discussió entre alumnes i professors. La figura del docent i la seva funció és vital durant el procés d'ensenyament, perquè ha de dissenyar un aprenentatge suficientment complex, perquè signifiqui un petit repte per l'alumne, però que, al mateix moment, no sigui massa complicat. Si l'estudiant veu inabastable allò que se li proposa es desmotivarà respecte al que se li ha proposat. Tal com ho anomenava Vigotsky, l'estudiant treballa la seva zona de desenvolupament proper, d'ara en endavant ZDP. Bruner, en base a la ZDP de Vigotsky, utilitza el terme de bastida, és a dir, el professor acompanya a l'alumne en tot el seu procés d'aprenentatge i l'ajuda perquè pugui consolidar uns fonaments. Es tracta d'un procediment bidireccional on l'alumne ha d'estar predisposat a aprendre i el docent ha de facilitar l'adquisició dels coneixements. És per això que és necessari construir un currículum en espiral, és a dir, anar aprofundint amb els coneixements mica en mica, a mesura que es van assolint els coneixements previs, ja que no es tracta d'un aprenentatge lineal (Guilià, 2009: 237).

Els coneixements previs que esmenta Bruner es poden relacionar de forma directa amb l'aprenentatge significatiu d'Ausubel, pedagog que manifesta que cada nou coneixement es pot relacionar amb elements presents a l'estructura cognitiva de l'alumne (Rodríguez,

2011: 5). L'aprenentatge significatiu es contraposa al memorístic i amb aquest plantejament, l'alumne esdevé un personatge actiu del seu desenvolupament cognitiu i va descobrint, amb la guia del docent, el coneixement que ha d'anar adquirint.

Totes aquestes corrents pedagògiques emmarcades dins del paradigma constructivista es poden vincular amb el plantejament actual de l'Educació Secundària Obligatòria a Catalunya que s'estructura en base de les competències bàsiques de diferents àmbits. Aquesta nova composició pretén que l'estudiant assoleixi els continguts i els objectius de cada assignatura, que estan relacionats entre ells, per tal que pugui ser competent en diferents aspectes de la seva vida. Aquestes competències s'han construït amb la finalitat que l'estudiant pugui afrontar diferents situacions amb els coneixements que ha adquirit i que pugui utilitzar al llarg de la seva vida (Coll, 2007: 35).

DIDÀCTICA ESPECÍFICA

En el desenvolupament del taller d'escriptura i literatura d'aquesta programació, la dimensió que preval és la de l'expressió escrita, a part de la literària. Tenint en compte això, és important dedicar unes ratlles a la didàctica específica de la composició textual i del procés d'elaboració d'un text. Aquest taller va adreçat a alumnes de l'últim curs de l'ESO i, és per això, que han treballat les tipologies textuais al llarg de tota l'etapa. Hi ha una base de coneixements previs ja assolits, però és rellevant posar èmfasi en com s'elabora un text i les seves fases.

Escriure no és simplement afegir elements lingüístics un darrere l'altre, s'han d'entendre les funcions dels elements textuais per tal de produir un text ben organitzat i que compleixi la finalitat comunicativa (Dolz, 2009: 4). L'alumne ha de rebre un acompanyament durant aquest procés d'aprenentatge i ha d'entendre el text «como unidad completa, dando forma y sentido a las partes que lo componen y tratando de buscar los elementos que contribuyen a darle una coherencia global» (Dolz, 2009: 2).

És per això que s'han de donar diferents estratègies cognitives per aprendre a escriure (Cassany, s.d.:12). En primer lloc, s'ha de planificar i organitzar un text anotant totes les idees que hagi de contenir l'escrit. Després d'això, ja arriba el moment de redactar, connectar i cohesionar el text. L'última fase és la de revisar i corregir el que s'ha escrit amb anterioritat. A l'hora de redactar és important tenir en compte la tipologia del text que s'està elaborant, ja que la seva estructura variarà en funció del que s'hagi d'escriure.

És igual d'important ensenyar estratègies de composició textual com oferir models literaris de qualitat i aportar recursos, com ara l'ús dels diccionaris, siguin en línia o en paper, la consulta de dubtes, correctors, etc. Amb l'activitat d'escriure, els alumnes posaran en pràctica tots aquells coneixements de gramàtica que hagin après i consolidaran les regles bàsiques de la llengua.

LES MEMÒRIES

EL GÈNERE

Les memòries, altrament dites autobiografia o escriptura del jo, són un gènere literari que s'inicia a l'edat moderna, quan es comença a parlar d'individu (Esteve Guillén, 2021). Tot i que Jaume I i Pere III ja tenen una clara consciència d'ells mateixos i les obres que escriuen no són pròpiament autobiografies en el sentit modern, les podríem considerar com a tal tenint en compte, però, les circumstàncies històriques i culturals que els allunyen de l'època moderna. En qualsevol cas, no és fins a l'edat moderna quan l'home pren consciència d'ell mateix i que pertany a una societat, però al mateix temps també entén que és diferent dels altres. És en aquest moment quan comença a sorgir la noció d'*història* i de *memòria* i que l'individu, per si mateix, s'insereix dins de la progressió dels esdeveniments de la comunitat. Cadascú té un testimoni únic que configura la memòria d'una col·lectivitat que s'engloba dins d'una cultura i d'un progrés (Carreras i Fernández, 1999).

Tot i que Jean-Jacques Rousseau és un dels iniciadors d'aquest gènere literari amb la seva autobiografia titulada *Confessions* (1782), Carreras i Fernández (1999) distingeixen dos tipus de precedents: l'autobiografia religiosa i la profana. Els autors del primer grup narren la seva vida en relació amb Déu i, per aquest motiu, estan en constant diàleg amb la veu sagrada. Autors com Sant Agustí (354-430) o Santa Teresa d'Àvila (1515-1582) expliquen els camins que han recorregut per arribar al coneixement sacre i la salvació de la seva ànima. Un altre exemple d'aquesta autobiografia religiosa seria el *Llibre d'amic e amat* de Ramon Llull on l'autor

es val de la seva experiència misticocomplativa interior per transmetre als altres cristians, i especialment als ermitans, un petit breviari-compendi de versicles i metàfores morals, que adopten un to entre líric, filosòfic i didàctic, amb la intenció

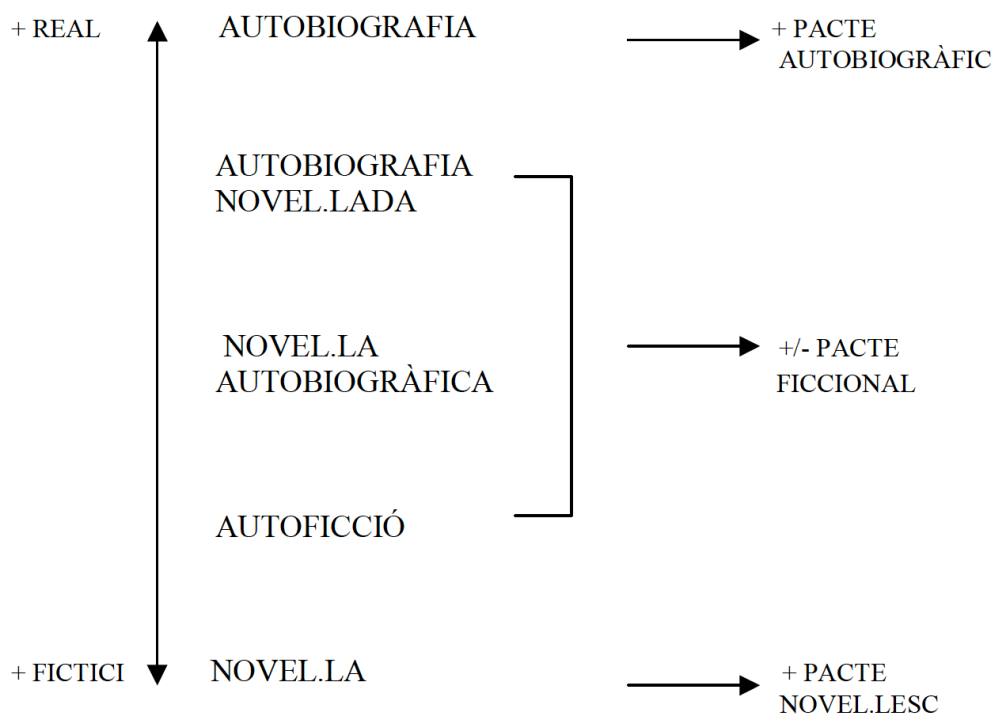
d'ensenyar-los el camí de la contemplació com a via de redreçament de les temptacions i de revifament de la devoció (Carreras i Fernández, 1999: 13).

En segon terme, hi ha l'autobiografia de caràcter civil i profà que es podria classificar com literatura de reflexió i d'observació. Alguns dels autors que destaquen Carreras i Fernández de l'època clàssica són Plató amb els *Diàlegs* i Cèsar amb els *Comentaris de la guerra de les Gàl·lies*. De l'edat mitjana en destaquen Jaume I amb el *Llibre dels feits*, escrit en primera persona i que s'hi expliquen alguns detalls de la seva vida personal. Més endavant, al XVII i XVIII, hi ha l'obra *Calaix de sastre* del Baró de Maldà, però l'autor adopta un punt de distància amb la realitat, tot i ser narrat en primera persona. Pel que fa a un dels precedents més destacats de l'època moderna, és Michel de Montaigne amb els seus *Assaigs*, perquè el narrador, l'autor i el personatge conflueixen a l'obra. Aquest fet remet a l'individualisme i a la consciència d'un mateix.

D'aquesta manera, el mot *autobiografia* ja s'utilitza a finals del segle XVIII i al llarg del segle següent es desenvolupa aquest gènere literari. L'aparició d'aquesta nomenclatura ocasionà dues opinions diferents pel que fa al significat del mot i, per consegüent, del gènere. Per alguns autors com ara Georges Gusdorf, l'autobiografia «és una eina d'*autoconeixement* i *autoformació* de dimensió *espiritual* (ètica, moral o religiosa) que cal situar en un pla ontològic, fora de consideracions estètiques o formals que la facin reduïble a un gènere literari» (Carreras i Fernández, 1999:17). Aquest mateix autor, s'estima més utilitzar l'expressió *escriptura del jo*. En canvi, Phillipe Lejeune concep l'autobiografia com «un gènere literari acotat per una definició i una caracterització literàries molt concretes» (Carreras i Fernández, 1999:18). Segons aquest autor, l'autobiografia ha de tenir uns trets molt marcats, com ara que ha de ser narrat en prosa, la perspectiva temporal ha de ser retrospectiva i s'ha de centrar en la vida de l'autor, el qual ha de ser el narrador.

Aquestes últimes característiques ens porten a parlar d'una propietat molt important de les memòries o l'autobiografia: el pacte entre la ficció i la realitat. Quan Lejeune llista els trets d'aquest gènere, es basa en el fet que l'autor, el narrador i el personatge se situen en una posició d'igualtat. Seguint aquesta concepció, tota autobiografia ha d'explicar la veritat i s'estableix un pacte entre l'autor i el lector on el primer, d'una manera directa o indirecta, deixa palès aquest pacte i la persona que llegeix l'obra assumeix aquest acord i es creu el que se li explica. Lejeune posa èmfasi en aquest pacte autobiogràfic i en la diferència que hi ha entre aquest i el pacte novel·lesc en el qual l'autor i el personatge no

comparteixen la identitat i, a més, el que s'explica a l'obra és ficció. Tot i això, és evident que qualsevol obra d'aquestes característiques és subjectiva i, per aquest motiu, els autors obvien parts i «ningú dubtaria a afirmar que tota autobiografia conté elements novel·lats i que tota novel·la presenta algun aspecte autobiogràfic» (Carreras i Fernández, 1999: 21). A continuació es reproduïx un esquema sintetitzant la qüestió del pacte entre la ficció i la realitat:

Font: extret de Carreras, J., Fernández, M. (1999). *L'escriptural del jo, una proposta educativa intercultural i tractament de la diversitat per a l'ensenyament secundari obligatori* (24)

En definitiva, és important tenir en compte la reconstrucció d'un mateix o la construcció del personatge que vol projectar l'autor en l'autobiografia. Es fa un exercici d'introspecció, però també de creació i narrar els esdeveniments seguint la versemblança del temps.

LES MEMÒRIES EN LA TRADICIÓ LITERÀRIA CATALANA

Dels autors que cultiven les memòries en la tradició literària catalana se'n poden fer dos grups: els del primer terç del segle XX i els autors a partir dels anys 70. La Guerra

Civil i la dictadura franquista marquen una pausa, com a mínim, pel que fa a la publicació dins d'aquest gènere literari.

Els autors d'inicis del segle XX que van tractar el gènere de les memòries és reduït, però en destaquen alguns noms. Plàcid Vidal publicà l'autobiografia més significativa d'aquesta etapa titulada *L'assaig de la vida* (1934) i se'l considera un dels precursors d'aquest gènere en la literatura catalana. Altres autors serien Joan Malauquer, Josep M. Guilera, Jaume Raventós, Joaquim M. Nadal, Jaume Massó, Francesc Puig, Llorenç Riber, Antoni Palau, Josep M. Prous o Josep M. Casas. Altres escriptors d'aquesta època, publicaran les seves memòries més endavant, com ara Ferran Soldevila o Aurora Bertrana. També existeixen obres pòstumes, com ara les memòries de Lola Anglada (Real, 2021: 292).

Pel que fa al segon grup que hem distingit, sorgeix a partir dels anys 70; de fet, però, uns anys abans, Josep Pla s'incorpora a aquest gènere amb la seva obra paradigmàtica *El Quadern Gris* (1966) (Esteve Guillén, 2021). A part de Josep Pla, destaquen Enric Vicent Sòria que ha publicat un dietari o Feliu Formosa (Esteve Guillen, 2021). Amb referència a l'àmbit femení, les dones no tenen referents en l'àmbit català; tot i això, d'aquest segon grup en destaquen les obres de Rosa Leveroni, Aurora Bertrana i Carmelina Sánchez-Cutillas. A l'actualitat, algunes de les escriptores que destaquen són Carme Riera o Susanna Rafart.

AURORA BERTRANA

En recerques anteriors, *L'últim anhel de modernitat d'Aurora Bertrana* Ponsi (2021), he dedicat un apartat a la biografia de Bertrana (5-10) que és el que segueix, amb molt poques modificacions, en aquestes pàgines.

La vida d'Aurora Bertrana i Salazar (Girona 1892 – Berga 1974) es podria definir, tal com ha fet Neus Real (2017: 99), amb l'expressió «viatjar i empassar-se la vida a glops», perquè l'autora va moure's tot el que va poder per tal de descobrir món. És per aquest motiu, i també per l'actitud de Bertrana, que la seva biografia difereix molt de la d'una dona del segle XX. L'escriptora fou una persona moderna en tots els aspectes de la seva vida i representa la nova intel·lectual femenina dels anys 30. Aurora Bertrana va viure durant uns anys convulsos i complicats, tant a escala europea com espanyola i catalana. En conseqüència d'això, no es pot deslligar el context històric de la seva vida, ja que determina algunes de les decisions més importants de l'autora. Aurora Bertrana fou

un exemple de dona liberal i cosmopolita, progressista i europea. Un exemple de la dona que emergeix amb la Catalunya republicana i que només la guerra i la repressió pogueren silenciar. Una figura cabdal per entendre el segle XX. I una icona per a totes les dones que viuen amb un esperit lliure i compromès (Albert i Vall, 2017: 3).

La curiositat literària d'Aurora Bertrana s'inicia amb la biblioteca de l'avi Salazar que li proporciona la lectura en castellà de clàssics espanyols i europeus. Les amistats del pare, Prudenci Bertrana, i la seva activitat literària li van permetre fer-se una primera impressió sobre aquest món. Com bé explica a les seves memòries, Aurora Bertrana acompanya ben aviat el seu pare a diferents Jocs Florals o premis literaris que signifiquen un acostament en primera persona al món de la literatura. Tot i això, l'autora no mostra indicis de voler escriure fins més tard, ja que la seva carrera com a violoncel·lista és la seva prioritat. És així com Bertrana acaba tocant a altes hores de la nit a diferents bars de Barcelona per ajudar la difícil situació econòmica de la família arran de la mort dels seus germans. Tot i això, aquesta feina no dura gaire perquè se li presenta l'oportunitat d'anar a tocar a Suïssa. Aquesta proposta li permet sortir de Catalunya i amb els diners que ha guanyat decideix matricular-se a l'institut Dalcroze de Ginebra el 1923 per aconseguir el títol de mestra en rítmica i plàstica.

La vocació d'escriptora li arriba de cop mentre contempla el paisatge durant una excursió en els Alps, just abans d'iniciar els seus estudis a la capital de Suïssa. Aurora Bertrana explica aquest sentiment a les seves memòries. Però no començarà a escriure fins més tard:

El seu silenci constituïa un element favorable a la plenitud de la meua comunió amb la muntanya. I d'aquesta comunió va néixer la ja irrevocable decisió d'esdevenir escriptora. Aquesta decisió no prengué forma de rampell. És a dir que, de moment, no abandonava el meu lloc de violoncel·lista en el trio Molina-Txereixewski-Bertrana, ni renunciava a estudiar rítmica i plàstica a l'Institut Dalcroze de Ginebra i, sobretot, no somiava a publicar ni a fer conèixer el que escriuria. De primer havia de pensar a «viure» no solament per amor a la vida, sinó perquè tenia un cos que calia alimentar, escalfar i vestir, igual a Mürren, com a Ginebra, a Barcelona, com en els hipotètics llocs on pensava anar a raure un dia o altre. Vaig decidir posar-me a escriure així que en tingués lleure. El primer que escriuria seria un conte o novel·la. Descriuria la lluita interior d'un home entre la dona i la muntanya. En aquesta

tremenda lluita, la muntanya venceria la dona. Tota la narració giraria en l'entorn d'aquesta idea (Bertrana, 2013: 268).

Aquesta idea anirà agafant forma dins seu i finalment a partir de 1928 començarà a publicar articles a la revista *D'ací i d'allà*.

Els anys a Ginebra són una bona dosi d'aprenentatge per l'autora, no només en l'àmbit intel·lectual, sinó també vital. La falta de diners i les dures condicions de vida seran l'avantsala del que viurà durant el seu exili. Aurora Bertrana decideix deixar els estudis de música a causa de la duresa i la mala relació amb el director del conservatori i va subsistint amb diferents feines remunerades. La seva passió per la música no defalleix, ja que organitza un trio per tocar a diferents locals. D'aquí sorgeix la seva passió pel jazz i la necessitat de canviar d'estils musicals. Durant una de les seves actuacions coneix el seu futur marit, Denis Choffat, i la proposta de matrimoni que li fa l'enginyer suís s'imposa a la voluntat de convertir-se en una artista de jazz. Després del seu casament, Aurora Bertrana es matricula a la Facultat de Lletres de Ginebra per estudiar literatura.

Arran de l'esperit aventurer que tant caracteritza l'autora i la il·lusió del seu marit, el 1926 el jove matrimoni accepta una proposta per anar a viure a Tahití, una colònia francesa, per instal·lar-hi una central elèctrica. L'estança a Papeete de tres anys li permet a Aurora Bertrana de conèixer aquesta nova cultura i de descobrir com es desenvolupen la família i les relacions entre homes i dones. Aquest viatge és fonamental perquè és l'inici de la carrera literària de Bertrana, que s'inicia amb la publicació de diversos articles a *D'ací i d'allà* on explica les seves vivències a Papeete. Aquests escrits desencadenaran la redacció d'una de les seves millors obres: *Paradisos Oceànics* (1930). Més tard també escriurà per a altres publicacions catalanes com ara *Mirador*, *La Nau*, *L'Opinió* i *La Publicitat* (Albert i Vall, 2017: 11). Després del retorn de Tahití, Bertrana es fa un nom i es converteix en una de les escriptores més importants de la dècada dels 30 gràcies a l'èxit dels seus llibres de viatges. És tal la seva fama que el 1935, el diari *La Publicitat* accepta la proposta de viatjar al Marroc per fer una sèrie de reportatges sobre la dona musulmana. Arran d'aquesta nova aventura, l'autora publica amb un gran èxit *El Marroc sensual i fanàtic* (1936).

Aurora Bertrana esdevé una figura important dins de l'àmbit cultural i intel·lectual català, no només pels seus escrits, sinó també per les seves idees, perquè és una defensora de la llibertat i de les classes populars, i més en concret de les dones. És per aquest motiu que és una de les iniciadores del moviment feminista català i es compromet políticament

presentant-se com a diputada per Esquerra Republicana a les eleccions del 1933. Bertrana es posiciona políticament i el partit incorpora una dona de renom a les seves llistes, tot i que no va aconseguir vots suficients. No defalleix en la seva tasca i ajuda la formació de les dones de classe treballadora alhora que rebutja el feminisme burgès. És per això que funda, juntament amb altres intel·lectuals, el Lyceum Club de Barcelona. Cal destacar que Bertrana defensa la idea de la dona moderna, però aquesta sempre li atorga una funció social com a element fonamental dins la família. A *Aurora Bertrana, un esperit compromès* s'afirma que «un dels arguments que utilitzen per defensar la culturització de les dones és que tenen cura de l'educació dels fills. En aquest sentit, Bertrana critica l'Església catòlica a qui acusa de preferir dones incultes perquè així són més controlables» (Albert i Vall, 2017: 13). És important remarcar que en una entrevista del 1969, Mireia Xapelli fa diverses preguntes a l'autora sobre el dret de la dona respecte dels homes, sobretot en l'àmbit laboral i sexual. Aurora Bertrana defensa la igualtat i la voluntat de gaudir de la sexualitat, tant pels homes com per les dones (Xapelli, 1969).

L'escriptora esdevé una periodista rellevant amb consciència de gènere i amb una clara voluntat pedagògica. En els seus articles, Bertrana exposa temes polèmics, defensa les seves idees i reivindica les desigualtats socials presents entre les classes socials. Tanmateix, l'autora s'aventura a opinar sobre la prostitució i rebutja la idea de prohibir la prostitució organitzada, perquè «una decisió com aquella només perjudicarà les dones que tenen com a única font d'ingressos el negoci carnal i acabaran més marginades del que ja ho estan» (Albert i Vall, 2017: 17).

L'esclat de la Guerra Civil Espanyola (1936-1939) no deixa indiferent a l'autora i documenta totes les seves experiències amb un caràcter periodístic per elaborar cròniques dels fets. A més a més, visita els ferits i parla amb anarquistes per saber com és el conflicte armat. Tot i això, el 1938 empren el camí cap a l'exili i es dirigeix a Vil·la Gilly on viuen la seva sogra i les seves cunyades. Després d'uns difícils mesos de convivència amb la família del seu marit, Aurora Bertrana decideix traslladar-se a la capital i espavilar-se tal com va fer durant la seva última estada a Suïssa. Rep suport econòmic per part de l'oncle matern Ramon Salazar, el qual li envia 1.000 francs suïssos, però Bertrana no dubta en utilitzar-los per ajudar els seus amics dels camps de refugiats de Sant Cebrià. L'oncle Salazar deixarà d'ajudar-la per culpa del seu marit, el qual torna a Barcelona després de la victòria franquista i es posiciona en el bàndol guanyador. Choffat assegura que Bertrana pot tornar de l'exili si s'entrega a les autoritats i que ell, en la mesura del possible, farà tots els tràmits perquè pugui sortir de la presó. És en aquest moment quan Prudenci

Bertrana adverteix la seva filla que no torni de l'exili i que resti a Suïssa fins que no hi hagi perill. Gràcies als seus contactes i amics exiliats, Aurora Bertrana aconsegueix de sobreviure al fred i a la pobresa, però malviu en unes golfes d'un edifici que no està preparat per les temperatures de Ginebra i agafa una pulmonia doble. Alguns dels amics que l'ajuden en aquesta època són Josep Tarradellas, Ventura Gasol o Carles Martí..

Durant la dècada dels 40 viu amb la família Montmollin i és en aquest moment quan reprèn la seva activitat literària: fa traduccions d'algunes obres o escriu. A partir de 1945 viatja cap a França, primer va a Étobon i més tard a Prada, on coneix a Pau Casals i Pompeu Fabra (Albert i Vall, 2017: 21). L'any 1950, després de molts intents, Bertrana torna del seu exili perquè ha aconseguit un visat i s'instal·la amb la seva mare i la seva tia a un pis de Barcelona. Un any després del seu retorn, mor la seva família, i torna a passar per penúries econòmiques i mentre sobreviu treballant com a professora de francès o com a correctora a l'Editorial Joventut (Albert i Vall, 2017: 23). Tot i acceptar el franquisme a contracor, l'autora col·labora amb la resistència cultural catalana, però l'exili ha tallat la seva trajectòria literària i la nomenada que tenia com a autora catalana. Aurora Bertrana torna a escriure, també en castellà, però no arriba a publicar els seus textos. Santiago Albertí l'ajuda amb les primeres obres publicades després de l'exili: *Camins de somni* (1955), *Tres presoners* (1957), *La nimfa d'argila* (1959) i *Ariatea* (1960). *Vent de grop* (1967) va ser l'obra que va tenir més èxit i fins i tot va ser adaptada al cinema. Aurora Bertrana comença a relacionar-se amb Caterina Albert i altres intel·lectuals del moment. A més a més, també col·labora en la recuperació de la figura del seu pare, elabora la biografia prèvia del volum de les seves memòries completes i forma part del jurat del Premi Prudenci Bertrana. Malgrat les dificultats econòmiques dels últims anys, l'escriptora no para d'escriure, perquè prepara el volum de les seves memòries, escriu a la revista *Presència* i publica *La Ciutat dels Joves* (1971). El segon volum de la seva autobiografia, *Memòries del 1935 fins al retorn a Catalunya* (1975), es publica de forma pòstuma.

Hi ha un buit bibliogràfic entorn dels últims anys de la vida d'Aurora Bertrana i, en concret, del procés de redacció de la seva última novel·la, *La Ciutat dels Joves*. Després de tota una vida defensant unes idees molt determinades i la llibertat individual, es troba en una Catalunya obedient a les normes de la dictadura franquista. Mentre el seu país està estancat en unes lleis autoritàries, Europa surt de la Guerra Freda i hi ha un anhel de modernitat i llibertat que va acompanyat de la segona onada feminista. Aurora Bertrana mor el 1974 a Berga, un any abans de la mort del general Franco.

IMPLEMENTACIÓ

Aquesta programació, i en concret la unitat didàctica que es presenta, s'ha elaborat amb la voluntat de posar a l'alumne en el centre del seu aprenentatge. Per aquest motiu, no només es treballen les competències de l'àmbit lingüístic, sinó que també es tracten les de l'àmbit social i personal i les de l'àmbit digital.

El taller d'escriptura i literatura pretén que l'estudiant entengui la llengua i la literatura com un instrument per conèixer-se i formar-se com a persona. A través del contingut, l'alumne ha de poder reflexionar sobre ell mateix i el que l'envolta per tal de poder-ho analitzar, compartir i contrastar. És important que l'estudiant pugui comprendre's i saber quins són els seus interessos i preferències. D'aquesta manera, aquesta seqüència adquireix un caràcter interdisciplinari, ja que tracta continguts fonamentals de l'assignatura de Llengua i Literatura Catalana, però també abasta l'àmbit social i personal. La llengua i la literatura seran l'instrument fonamental per fer-los reflexionar per tal que entengui aquesta assignatura com a útil i que no la percebin com una mera explicació mecànica que no va més enllà de resoldre exercicis o passar un examen. Així, es presenta un material literari de qualitat, però que al mateix temps els alumnes el vegin com a accessible. L'obra de referència que es treballa durant tota la unitat didàctica és una obra literària que servirà com a model i referent per aprendre a escriure. S'ha seleccionat un text d'una escriptora no només per donar visibilitat a les dones, sinó també per reivindicar-les com a un igual als seus companys masculins. L'anàlisi literària i de l'escriptura serà la base perquè l'alumne es conegui a si mateix. A més, es pretén despertar la motivació de cada alumne per tal que aquest projecte sigui del seu interès i que cada un d'ells sigui particip de la creació dels exercicis. És per aquest motiu que la diversitat és un fet que s'ha de tenir en compte per tal que cada alumne pugui seguir el desenvolupament d'aquesta unitat didàctica.

PROGRAMACIÓ ANUAL

Aquesta programació anual per a quart curs d'ESO inclou no només les competències de l'àmbit lingüístic, sinó també les de l'àmbit social i personal i les de l'àmbit digital. A continuació, es detallen les competències de cada àmbit, així com els seus continguts i els criteris d'avaluació (Departament d'Ensenyament, 2019). En aquest apartat també es

detallen els objectius didàctics de tot el curs, l'atenció a la diversitat, els recursos, l'ús de les TIC, les connexions amb altres àrees de coneixement i, per descomptat, un esquema detallat de les unitats que es portaran a terme al llarg del curs i el desenvolupament d'una d'aquestes seqüències didàctiques.

ÀMBIT LINGÜÍSTIC

Dimensió comprensió lectora:

- **Competència 1.** Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls.
- **Competència 2.** Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l.
- **Competència 3.** Desenvolupar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement.

Continguts:

- Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23):
 - o Àmbits: vida quotidiana, relacions socials, vida acadèmica i mitjans de comunicació.
 - o Gèneres de text narratiu, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).
 - o Estructura dels textos.
- Textos audiovisuals (CC1, CC23):
 - o Relacions entre text, elements icònics i simbòlics, so.
 - o Seqüències audiovisuals.
 - o Anàlisi autònoma i interpretació.
- Cerca d'informació (CC3):
 - o Estratègies de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels textos.
 - o Estratègies prèvies a la cerca.
 - o Utilització de fonts diverses, de creixement grau de dificultat.
- Estratègies de comprensió lectora (CC2, CC15):
 - o Integració comunicativa i actitud del parlant.
 - o Idees principals i secundàries.
 - o Inferències.

- Contrast amb coneixements propis.
- Quadres sinòptics, esquemes, mapes conceptuals, xarxes digitals...
- Anàlisi intratextual i intertextual: perspectives única, múltiple, complementària (CC2).

Dimensió expressió escrita:

- **Competència 4.** Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.
- **Competència 5.** Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.
- **Competència 6.** Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.

Continguts:

- Textos escrits i multimèdia (CC19):
 - Àmbits: vida quotidiana, relacions socials, vida acadèmica i mitjans de comunicació.
 - Gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'admiració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).
- Escriptura com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15).
- Presentacions escrites i audiovisuals (CC5, CC23):
 - Estructuració.
 - Suport multimèdia.
 - Utilització de diferents llenguatges.
- Cerca d'informació i de models per a la realització de treballs escrits (CC3).
- Adequació (CC5, CC19, CC22, CC23):
 - Registre lingüístic.
 - Adequació lèxica.
 - Sintaxi adequada a la situació comunicativa.
- Coherència (CC5, CC21, CC22):
 - Ordenació i estructuració dels continguts.
- Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs.
- Correcció (CC5, CC19, CC21):

- Puntuació, paràgrafs.
- Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions.
- Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5):
 - Cal·ligrafia, tipografia.
 - Portada, organització en títols i subtítols.
 - Citacions, referències, hipervincles.
 - Índex, paginació, marges, bibliografia.
 - Processadors de text.
- Presentació de l'audiovisual (CC5, CC23):
 - Combinació d'elements icònics, sonors, textuais.
 - Programes de tractament de la imatge.

Dimensió comunicació oral:

- **Competència 7.** Obtenir informació, interpretar i valorar textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics, incloent-hi els elements prosòdics i no verbals.
- **Competència 8.** Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents.
- **Competència 9.** Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.

Continguts:

- Textos orals (CC7, CC8, CC9):
 - Àmbits: vida quotidiana, relacions socials, vida acadèmica i mitjans de comunicació.
 - Gèneres de text narratiu, descriptius, conversacionals formals, persuasius, predictius, expositius, argumentatius, administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, emplenat de formularis).
 - Formals i no formals.
 - Planificats i no planificats
 - Recursos verbals i no verbals.
- Processos de comprensió oral: reconeixement, selecció, interpretació, anticipació, inferència, retenció (CC6).
- Interaccions orals presencials i multimèdia (CC6, CC7, CC8, CC17, CCD1):

- Construcció de relacions socials a l'interior de l'aula i del centre.
- Comunicació amb altres comunitats escolars i amb la societat en general (cartes al director, notícies de premsa, ràdio local o per al web del centre).
- Recerca i exposició d'informació.
- Assertivitat i manteniment de les pròpies idees.
- Debats pautats i reglamentats.
- Estratègies comunicatives per a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions.
- Cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.

Dimensió literària:

- **Competència 10.** Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana, la castellana i la universal.
- **Competència 11.** Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot indicant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos.
- **Competència 12.** Escriure textos literaris per expressar realitats, ficcions i sentiments.

Continguts:

- Lectura lliure d'obres de la literatura catalana, castellana i universal i de la literatura juvenil (CC11, CC14).
- Autors i obres més representatius (CC9, CC10, CC11, CC12, CC14):
 - Literatura catalana: segle XVIII a XX.
- Context històric i social. Gèneres. Corrents literaris.
- Lectura i explicació de fragments significatius i, si escau, textos complets i adaptats.
 - Temes i subgèneres literaris. Tòpics.
- Consulta de fonts d'informació variades per a la realització de treballs (CC3).
- Estratègies i tècniques per analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura (CC11):
 - Estructura.
 - Aspectes formals.

- Recursos estilístics i retòrics (anàfora, metàfora, metonímia, símil, antítesi, hipèrbaton, hipèrbole, paral·lelisme, al·literació, pleonasme, paradoxa, quiasme, sinestèsia, enumeració, asíndeton, polisíndeton, al·legoria).
- Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa (CC13).

Dimensió actitudinal i plurilingüe:

- **Actitud 1.** Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir al a informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres.
- **Actitud 2.** Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta.
- **Actitud 3.** Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu.

Continguts:

- Varietats de la llengua catalana i de llengua castellana en els diferents territoris on es parlen (CC17).
 - Factors culturals, històrics i geogràfics explicatius de les varietats.
- Evolució de les relacions entre llengües en contacte i diversitat de situacions que es produeixen (CC18):
 - Comparació entre llengües romàniques conegudes.
- Diversitat de llengües que es parlen a Espanya, a Europa i al món (CC18):
 - Les famílies lingüístiques.
- Utilització dels coneixements de llengües en contextos reals i funcions diverses (CC18).
 - Semblances i diferències dels sistemes fonètics i la prosòdia de diferents llengües.
 - Influències entre llengües al llarg de la història i en l'actualitat: manlleus, formes del calc.
 - Intercanvis comunicatius amb parlants d'altres llengües, per la formació, instrucció i relació amb l'exterior.
- Les llengües i els estats, llengües oficials i els factors que les han condicionat, llengües minoritàries (CC17, CC18).

Continguts bloc transversal de coneixement de la llengua:

- Pragmàtica (CC19):
 - Registres lingüístics segons la situació comunicativa.
 - Gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius.
 - Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació.
 - Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge.
 - Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte.
- Fonètica i fonologia (CC20):
 - Símbols fonètics amb la pronunciació de fonemes d'especial dificultat.
 - Patrons bàsics de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i enunciats.
- Lèxic i semàntica (CC21):
 - Expressions comunes, frases fetes.
 - Lèxic precís i apropiat a contextos concrets i quotidians.
 - Àmbit educatiu, social i personal.
 - Camps lexicosemàntics i lèxic nou, especialment de l'àmbit administratiu.
 - Mecanismes de formació de paraules (derivació, composició, parasíntesi, sigles, acrònims, manlleus).
 - Prefixos i sufixos.
 - Relacions semàntiques (polisèmia, sinonímia, antonímia, homonímia, hiponímia, hiperonímia). Canvis en el significat de les paraules (metàfora, metonímia, eufemismes, paraules tabú).
 - Estratègies digitals de cerca lèxica.
- Morfologia i sintaxi (CC22):
 - Categories gramaticals.
 - Funcions sintàctiques. Oració impersonal. Transformació d'estructures actives i passives.
 - Oració composta coordinada i subordinada. Construcció d'infinitiu, gerundi i participi.
 - Connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions.
 - Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques).

- Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Llenguatge audiovisual (CC23): relació entre imatge, text i so. Elements avançats.
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA) i dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digitals) (CCD2).

ÀMBIT DIGITAL

Dimensió instruments i aplicacions:

- **Competència 1.** Seleccionar, configurar i programar dispositius digitals segons les tasques a realitzar.
- **Competència 2.** Utilitzar les aplicacions d'edició de textos, presentacions multimèdia i tractament de dades numèriques per a la producció de documents digitals.

Continguts:

- Funcionalitats bàsiques dels dispositius (ordinador, impressora, tauleta digital, càmera de fotografar, videocàmera, mòbils, etc.): cerca d'arxius i de programes, execució d'aplicacions en local i en línia, emmagatzematge, impressió, configuració i instal·lació de programari, etc.
- Eines d'edició de documents de text, presentacions multimèdia i processament de dades numèriques.
- Construcció de coneixement: tècniques i instruments.
- Dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digital).
- Aprenentatge permanent: entorns virtuals d'aprenentatge, recursos per a l'aprenentatge formal i no formal a la xarxa...

Dimensió tractament de la informació i organització dels entorns de treball i aprenentatge:

- **Competència 4.** Cercar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball a realitzar, tot considerant diverses fonts i mitjans digitals.
- **Competència 5.** Construir nou coneixement personal mitjançant estratègies de tractament de la informació amb el suport d'aplicacions digitals.
- **Competència 6.** Organitzar i utilitzar un entorn personal de treball i aprenentatge amb eines digitals per desenvolupar-se en la societat del coneixement.

Continguts:

- Eines d'edició de documents de text, presentacions multimèdia i processament de dades numèriques.

- Construcció de coneixement: tècniques i instruments.
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA).

Dimensió comunicació interpersonal i col·laboració:

- **Competència 7.** Participar en entorns de comunicació interpersonal i publicacions virtuals per compartir informació.
- **Competència 8.** Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu.

Continguts:

- Eines d'edició de documents de text, presentacions multimèdia i processament de dades numèriques.
- Construcció de coneixement: tècniques i instruments.
- Sistemes de comunicació: correus, programaris diversos de missatgeria instantània, videoconferències, etc.
- Normes de cortesia a la xarxa.
- Entorns de treball i aprenentatge col·laboratiu: documents, wikis, blogs, entorns virtuals d'aprenentatge, etc.
- Aprenentatge permanent: entorns virtuals d'aprenentatge, recursos per a l'aprenentatge formal i no formal a la xarxa...

Dimensió ciutadania, hàbits, civisme i identitat digital:

- **Competència 9.** Realitzar accions de ciutadania i de desenvolupament personal, tot utilitzant els recursos digitals propis de la societat actual.
- **Competència 10.** Fomentar hàbits d'ús saludable de les TIC vinculats a l'ergonomia per a la prevenció de riscos.
- **Competència 11.** Actuar de forma crítica i responsable en l'ús de les TIC, tot considerant aspectes ètics, legals, de seguretat, de sostenibilitat i identitat digital.

Continguts:

- Eines d'edició de documents de text, presentacions multimèdia i processament de dades numèriques.
- Sistemes de comunicació: correus, programaris diversos de missatgeria instantània, videoconferències, etc.
- Normes de cortesia a la xarxa.
- Entorns de treball i aprenentatge col·laboratiu: documents, wikis, blogs, entorns virtuals d'aprenentatge, etc.

- Aprenentatge permanent: entorns virtuals d'aprenentatge, recursos per a l'aprenentatge formal i no formal a la xarxa...

ÀMBIT PERSONAL I SOCIAL

Dimensió d'autoconeixement:

- **Competència 1.** Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal.

Continguts:

- Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc.
- Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d'ànim, etc.
- Actitud de superació personal.

Dimensió aprendre a aprendre:

- **Competència 2.** Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.
- **Competència 3.** Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida.

Continguts:

- Hàbits d'aprenentatge: hàbits saludables, curiositat, atenció, motivació, constància, reconeixement i esmena d'errors, perseverança, etc.
- Planificació dels aprenentatges: distribució i temporització de tasques, entorns personals d'aprenentatge (EPA), etc.
- Organització del coneixement: coneixements previs, relacions i associacions, cerca d'informació, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Consolidació i recuperació del coneixement: relacions i associacions, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Transferència dels aprenentatges: anàlisi i síntesi, generalització, destreses i habilitats de pensament, pensament crític, pensament creatiu, etc.
- Aprenentatge continuïtat al llarg de la vida: curiositat intel·lectual, itineraris formatius, competències clau en el món professional, valors del treball, etc.
- Actituds i hàbits en la societat i en el món professional: cura personal, responsabilitat en les tasques, efectivitat, puntualitat, respecte de les normes, etc.
- Habilitats i actituds per al treball en grup: assumpció de rol, assertivitat, empatia, escolta activa, responsabilitat, etc.

- Dinàmiques de cohesió de grup i col·laboratives.

Dimensió participació:

- **Competència 4.** Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva responsable.

Continguts:

- Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte...
- Espai de participació:
 - o Aula: procés d'elaboració de normes de l'aula, delegat de classe, assemblea d'aula, comissions d'aula, etc.
 - o Recursos i tècniques de participació: reunions, sessions de treball, dinàmiques participatives (pluja d'idees, joc de rol, debat, etc.), acords i consens, rols, etc.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

Dins dels objectius didàctics, principalment, hi ha la consolidació de tots els continguts curriculars que es treballen durant tot el curs. Tot i això, l'assignatura de Llengua i Literatura Catalana va més enllà i no es basa només en els continguts. És per aquest motiu que es demana a cada alumne que sigui capaç de participar de forma activa i reflexiva al llarg del procés d'aprenentatge. També ha de poder comprendre i produir textos, siguin de la mena que siguin, i conèixer i utilitzar de forma correcta la llengua catalana (ortografia, lèxic, morfologia, sintaxi, etc.). Un dels altres objectius didàctics que es plantegen al llarg d'aquesta programació és que l'alumne mostri interès en el seu procés d'aprenentatge i que adquireixi hàbits de lectura i escriptura. Com s'ha dit anteriorment, aquesta assignatura també treballa aspectes de l'àmbit digital i els de l'àmbit social i personal. D'aquesta manera, els estudiants d'aquest curs també han de ser competents en aquests dos àmbits. Finalment, cada alumne ha de tenir una actitud de col·laboració i respecte amb els altres companys en tot moment.

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

La programació d'aquest curs té en compte les mesures d'atenció a la diversitat i totes les activitats es poden modificar en benefici de l'alumne per tal d'atendre les necessitats

concretes que requereixi per tal de poder assolir les competències bàsiques i els objectius plantejats d'aquest curs.

Tot dependent de les necessitats de l'estudiant, es prendran unes mesures o unes altres, però a l'hora d'elaborar grups es tindrà en compte la diversitat a l'aula per tal que els grups quedin equilibrats. A més, també es poden realitzar adaptacions curriculars i/o metodològiques si és convenient.

RECURSOS

Els recursos i materials que s'utilitzen al llarg del curs són diversos i variats. Per començar, s'utilitza com a guia el llibre de text que decideixi el departament de català de l'institut. Aquest llibre, però, no és l'únic suport que tindran els alumnes, ja que el docent proporcionarà fotocopies i material addicional en els casos que sigui necessari, sigui per ampliar o reforçar el contingut o simplement per treballar a classe.

Els alumnes disposaran de recursos en línia per consultar durant les sessions i utilitzar-los posteriorment a casa. Alguns d'aquests serien: l'Optimot, el SoftCatalà, l'IEC, el Diccionari català-valencià-balear, Rodamots, etc.

Finalment, al llarg del curs es faran un seguit de lectures obligatòries: una per cada trimestre. A més, durant tot el curs es treballaran diferents fragments dels dos volums de les memòries d'Aurora Bertrana, els quals es proporcionaran als alumnes en tot moment, per tal que no hagin de comprar-se els llibres. El primer trimestre girarà al voltant de la lectura obligatòria de *Frankenstein* de Mary Shelley, l'edició més nova de La Butxaca traduïda per Quim Monzó. Al llarg del segon trimestre, es treballaran un seguit de poemes i contes de diferents autors i èpoques agrupats en un dossier, el qual es passarà als alumnes. La lectura de l'últim trimestre és *El mètode Grönholm* de Jordi Galceran i Ferrer. Aquesta última lectura es pot comprar o seguir a través de l'aplicació digital *Ebiblio*, un recurs de les biblioteques públiques.

ÚS DE LES TIC

Atès que la tecnologia de la informació i la comunicació (TIC) s'ha convertit en un element més de les vides de qualsevol persona. Durant l'elaboració d'aquesta programació s'han percebut les TIC com un element del procés d'aprenentatge, que han d'ajudar tant al professor com a l'alumne. És per això que no ha de ser un obstacle, sinó

un instrument més dins d'aquest procés marcant certs límits, perquè l'alumne no percebi l'aula com un espai d'esbarjo.

Els estudiants disposen d'una sèrie de recursos en línia per tal de realitzar les activitats i els treballs de forma més completa. Així mateix, en algunes sessions, com ara les de l'elaboració d'un text, els alumnes disposaran d'un ordinador individual per poder fer la tasca. Tanmateix, d'aquesta manera l'alumne serà capaç de portar a terme les competències i els continguts de l'àmbit digital.

CONNEXIÓ AMB ALTRES ÀREES

Tenint en compte que el català és la llengua vehicular de l'educació pública, l'assignatura de Llengua i Literatura Catalana esdevé una matèria transversal en tant que és l'instrument que han d'emprar els estudiants per estructurar el pensament i mostrar el seu coneixement en les altres assignatures. Així doncs, el contingut d'aquesta matèria es treballarà de forma indirecta a les altres assignatures. No només la llengua en sí, sinó també l'estructuració i l'elaboració d'un text o la llengua oral. És necessari destacar que al llarg del curs també es treballaran continguts d'història atès que es treballarà la literatura d'uns períodes en concret i, per extensió, el seu context històric. És per aquest motiu que és important parlar amb la persona que imparteix l'assignatura de Socials per tal de treballar el temari de forma coordinada.

AVALUACIÓ

L'avaluació forma part del procés d'aprenentatge i, per aquest motiu, la nota no depèn d'una sola prova final, ja que el que es valora en tot moment és l'aprenentatge al llarg del curs. Totes aquelles tasques que s'avaluïn estaran elaborades amb la finalitat que l'alumne pugui mostrar el seu aprenentatge de manera funcional. És a dir, no serveix de res la realització correcta d'exercicis mecànics de gramàtica si en el moment d'elaborar un text no s'utilitza aquell aprenentatge. És per això, que l'avaluació de l'assignatura de Llengua i Literatura Catalana serà planificada, perquè l'alumne demostrï els coneixements adquirits. En conseqüència, no només s'avaluaran les proves fetes a l'aula, sinó també les tasques o que es portin a terme a casa i al centre, així com la participació i el respecte durant les sessions d'aquesta matèria. És important destacar que, excepte aquells alumnes

amb necessitats especials, cada errada ortogràfica restarà un 0.1 fins a un màxim de 2 punts.

Cada trimestre tindrà dues unitats didàctiques que representaran el 50% de la nota. Per a realitzar l'avaluació de l'assignatura, es tenen en compte els criteris establerts en el currículum de quart d'ESO del Departament d'Educació (2021). A continuació, es detallen els criteris d'avaluació de cada dimensió de l'àmbit lingüístic:

Dimensió comprensió lectora

1. Aplicar diferents estratègies de comprensió lectora per a la lectura de gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius.
2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos escrits propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant i valorant alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut.
3. Identificar, contrastar i seleccionar, de fonts d'informació fiables, els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital integrant-los en un procés d'aprenentatge continu.
4. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió de textos escrits i multimèdia, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

Dimensió expressió escrita:

5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzant, revisant i reescrivint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura.
6. Escriure textos en relació amb l'àmbit d'ús de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius), seguint models.

7. Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EPA) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge.

Dimensió comunicació oral:

8. Comprendre, interpretar i valorar textos orals propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, de qualsevol gènere de text estudiat, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències determinant l'actitud del parlant i valorar alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut.
9. Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament la claredat expositiva, l'adequació, coherència i cohesió del contingut de les produccions orals pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...).
10. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals o informals, de manera individual o en grup, aplicant estratègies de planificació, textualització i avaluació de l'ús oral de la llengua oral, per a discursos relacionats amb l'àmbit escolar/acadèmic i social i per discursos que tenen com a finalitat exposar i argumentar.
11. Conèixer, utilitzar i valorar les normes de cortesia en les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals, analitzant en els debats i tertúlies la validesa dels arguments i interpretant de forma crítica tant la seva forma com el contingut.
12. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió textos orals i multimèdia, i per la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

Dimensió literària:

13. Llegir i comprendre de forma autònoma obres literàries de la literatura catalana, castellana i universal de tots els temps i de la literatura juvenil, propers als propis gustos i aficions, mostrant interès per la lectura.
14. Llegir, comprendre i comentar textos representatius dels segles XVIII, XIX i XX, reconeixent la intenció de l'autor, el tema, els trets propis del gènere al qual pertany i relacionant el seu contingut amb el context sociocultural i literari de l'època, o d'altres èpoques, i expressar la relació existent amb judicis personals raonats.

15. Redactar textos personals d'intenció literària, a partir de la lectura de textos dels segles XVIII, XIX i XX, seguint les convencions formals del gènere, i amb intenció lúdica i creativa.
16. Consultar i citar adequadament fonts d'informació variades, per realitzar un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum de literatura, adoptant un punt de vista crític i personal, i utilitzant les tecnologies de la informació.
17. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

Dimensió actitudinal i plurilingüe:

18. Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.
19. Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta.
20. Reconèixer, conèixer, respectar i valorar la diversitat lingüística i cultural d'Europa i del món.
21. Conèixer i emprar els sistemes de comunicació digitals sincrònics o asincrònics, atenent a la direccionalitat de l'informació, a l'abast del sistema comunicatiu, al canal comunicatiu i al tipus de dispositiu que s'utilitza, i per tenir cura dels aspectes que afecten a la identitat digital pròpia i aliena.

ESQUEMA UNITATS DIDÀCTIQUES

En aquest apartat, es presenta una taula amb l'esquema de les unitats didàctiques que es portarien a terme durant un curs lectiu de quart d'ESO, és a dir, una programació anual.

	UNITAT	CONTINGUTS DE LA UNITAT	COMPETÈNCIES	CONTINGUTS CLAU	CRITERIS D'AVAUACIÓ	ACTIVITATS	HORES
P R I M E R T R I M	UNITAT 1	Sintaxi: oració simple. Ortografia. Literatura: Romanticisme i les seves característiques. Sociolingüística:	<u>Àmbit lingüístic:</u> Competència 1 Competència 2 Competència 3 Competència 4 Competència 4 Competència 5 Competència 6 Competència 8 Competència 9 Competència 10 Competència 11 Competència 12	<u>Àmbit lingüístic:</u> CC1, CC2, CC3, CC4, CC5, CC6, CC7, CC8, CC9, CC10, CC11, CC12, CC13, CC14, CC15, CC16, CC17, CC18, CC19, CC20, CC21, CC22. <u>Àmbit personal i social:</u>	<u>Àmbit lingüístic:</u> Criteri 1 Criteri 2 Criteri 3 Criteri 4 Criteri 5 Criteri 6 Criteri 7 Criteri 8 Criteri 9 Criteri 11 Criteri 12 Criteri 13	Lectura de <i>Frankenstein</i> de Mary Shelley i treball en grup a partir de l'anàlisi de l'obra. Repàs i consolidació de l'oració simple i les funcions gramaticals a partir de: la lectura obligatòria que es treballa i de contingut actual d'internet, siguin vídeos, notícies o de les xarxes socials. Repàs i consolidació de l'ortografia i la gramàtica que s'han fet en els altres cursos a partir de: la lectura obligatòria que es treballa i de contingut actual d'internet, siguin vídeos, notícies o de les xarxes socials.	20 HORES

E S T R E			Actitud 1 Actitud 2 Actitud 3 <u>Àmbit personal i social:</u> Competència 2 Competència 3 Competència 4 <u>Àmbit digital:</u> Competència 2 Competència 4 Competència 5 Competència 6 Competència 7 Competència 8 Competència 9 Competència 10 Competència 11	CC2, CC3, CC4, CC5, CC6, CC7, CC8, CC9, C10, CC11, CC12, CC13, CC14, CC15, CC16, CC17, CC18, CC19, CC20. <u>Àmbit digital:</u> CC5, CC9, CC10, CC11, CC12, CC13, CC14, CC15, CC16, CC17, CC18, CC20, CC21, CC22, CC23, CC24, CC26, CC28.	Criteri 14 Criteri 16 Criteri 17 Criteri 18 Criteri 19		
	UNITAT 2	Literatura catalana del segle XX.	<u>Àmbit lingüístic:</u> Competència 1 Competència 2	<u>Àmbit lingüístic:</u> CC1, CC2, CC5, CC6, CC7, CC8,	<u>Àmbit lingüístic:</u> Criteri 1 Criteri 2	Lectura de fragments de les memòries d'Aurora Bertrana.	10 HORES

		Lèxic i llengua. Expressió escrita. Comprensió lectora. Textos narratius.	Competència 4 Competència 5 Competència 6 Competència 8 Competència 9 Competència 10 Competència 11 Competència 12 Actitud 1 Actitud 2 Actitud 3 <u>Àmbit personal i social:</u> Competència 1 Competència 2 Competència 3 Competència 4 <u>Àmbit digital:</u> Competència 2 Competència 5 Competència 6 Competència 9	CC9, CC10, CC11, CC12, CC13, CC14, CC15, CC17, CC18, CC19, CC21, CC22, CC23, CCD1, CCD2. <u>Àmbit personal i social:</u> CC2, CC3, CC5, CC6, CC7, CC8, CC9, CC10, CC12, CC13, CC14, CC18, CC19, <u>Àmbit digital:</u> CC9, CC17, CC18, CC20, CC21, CC24,	Criteri 4 Criteri 5 Criteri 6 Criteri 7 Criteri 10 Criteri 11 Criteri 14 Criteri 15 Criteri 17 Criteri 18 Criteri 19 Criteri 20 Criteri 21	Exercicis d'expressió escrita relacionats al contingut que es treballa a l'aula. Activitats de lèxic i llengua. Activitats de coneixement de grup i d'autoconeixement.
--	--	---	--	--	--	--

			Competència 10 Competència 11				
S E G O N T R I M E S T R E	UNITAT 3	Morfologia verbal i pronoms febles. Fonètica i fonologia. Literatura del diferents segles a partir de la lectura de relats, contes i poemes.	<u>Àmbit lingüístic:</u> Competència 1 Competència 2 Competència 3 Competència 4 Competència 5 Competència 6 Competència 7 Competència 8 Competència 9 Competència 10 Competència 11 Competència 12 Actitud 1 Actitud 2 <u>Àmbit personal i social:</u> Competència 2 Competència 3 Competència 4	<u>Àmbit lingüístic:</u> CC1, CC2, CC3, CC4, CC5, CC6, CC7, CC8, CC9, CC10, CC11, CC12, CC13, CC14, CC15, CC16, CC17, CC20, CC21, CC22. <u>Àmbit personal i social:</u> CC2, CC3, CC5, CC6, CC7, CC8, CC9, CC10, CC11, CC12, CC13, CC14, CC15, CC116, CC17, CC18, CC19, CC20.	<u>Àmbit lingüístic:</u> Criteri 1 Criteri 2 Criteri 3 Criteri 4 Criteri 5 Criteri 6 Criteri 7 Criteri 8 Criteri 9 Criteri 10 Criteri 11 Criteri 12 Criteri 13 Criteri 14 Criteri 16 Criteri 17 Criteri 18 Criteri 19	Lectura i treball de poemes, relats i contes de diferents autors. Activitats de morfologia verbal i pronoms febles a partir dels textos treballats a classe. Treball en grup de fonètica.	20 HORES

			<p><u>Àmbit digital:</u></p> <p>Competència 2</p> <p>Competència 3</p> <p>Competència 5</p> <p>Competència 6</p> <p>Competència 7</p> <p>Competència 10</p> <p>Competència 11</p>	<p><u>Àmbit digital:</u></p> <p>CC9, CC10,</p> <p>CC11, CC12,</p> <p>CC13, CC14,</p> <p>CC15, CC16,</p> <p>CC16, CC17,</p> <p>CC18, CC20,</p> <p>CC21, CC22,</p> <p>CC23, CC24,</p> <p>CC28.</p>			
	<p>UNITAT 4</p>	<p>Literatura catalana del segle XX.</p> <p>Verbs i llengua.</p> <p>Expressió escrita.</p> <p>Comprensió lectora.</p> <p>Textos narratius.</p>	<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <p>Competència 1</p> <p>Competència 2</p> <p>Competència 4</p> <p>Competència 5</p> <p>Competència 6</p> <p>Competència 8</p> <p>Competència 9</p> <p>Competència 10</p> <p>Competència 11</p> <p>Competència 12</p> <p>Actitud 1</p>	<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <p>CC1, CC2, CC5,</p> <p>CC6, CC7, CC8,</p> <p>CC9, CC10,</p> <p>CC11, CC12,</p> <p>CC13, CC14,</p> <p>CC15, CC17,</p> <p>CC18, CC 19,</p> <p>CC21, CC22,</p> <p>CC23, CCD1,</p> <p>CCD2,</p>	<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <p>Criteri 1</p> <p>Criteri 2</p> <p>Criteri 4</p> <p>Criteri 5</p> <p>Criteri 6</p> <p>Criteri 7</p> <p>Criteri 10</p> <p>Criteri 11</p> <p>Criteri 14</p> <p>Criteri 15</p> <p>Criteri 17</p>	<p>Lectura de fragments de les memòries d'Aurora Bertrana.</p> <p>Exercicis d'expressió escrita relacionats al contingut que es treballa a l'aula.</p> <p>Activitats de verbs i morfologia verbal.</p> <p>Activitats de coneixement de grup i d'autoconeixement.</p>	<p>10 HORES</p>

			Actitud 2 Actitud 3 <u>Àmbit personal i social:</u> Competència 1 Competència 2 Competència 3 Competència 4 <u>Àmbit digital:</u> Competència 2 Competència 55 Competència 6 Competència 9 Competència 10 Competència 11	<u>Àmbit personal i social:</u> CC2, CC3, CC5, CC6, CC7, CC8, CC9, CC10, CC12, CC13, CC14, CC18, CC19, <u>Àmbit digital:</u> CC9, CC17, CC18, CC20, CC21, CC24,	Criteri 18 Criteri 19		
T E R C E R	UNITAT 5	Lectura d'una obra de teatre catalana del segle XXI. Sintaxi: oracions subordinades. Text informatiu.	<u>Àmbit lingüístic:</u> Competència 1 Competència 2 Competència 3 Competència 4 Competència 5 Competència 6	<u>Àmbit lingüístic:</u> CC1, CC2, CC3, CC4, CC5, CC6, CC7, CC8, CC9, CC10, CC11, CC14, CC15, CC16, CC19,	<u>Àmbit lingüístic:</u> Criteri 1 Criteri 2 Criteri 3 Criteri 4 Criteri 5 Criteri 6	Lectura a classe de l'obra de teatre <i>El mètode Grönholm</i> de Jordi Galceran Ferrer i treball en grup. Elaboració d'un currículum acadèmic. Elaboració d'una carta de presentació, acompanyat d'un vídeo de presentació. Elaboració d'una oferta de feina.	20 HORES

T R I M E S T R E		Competència 7	CC21, CC22,	Criteri 7	Activitats per treballar les oracions subordinades.
		Competència 8	CC23.	Criteri 8	
		Competència 9	<u>Àmbit personal i</u>	Criteri 9	
		Competència 10	<u>social:</u>	Criteri 10	
		Competència 11	CC2, CC5, CC6,	Criteri 11	
		Actitud 1	CC7, CC9, CC10,	Criteri 12	
		Actitud 2	CC11, CC12,	Criteri 13	
		Actitud 3	CC13, CC14,	Criteri 14	
		<u>Àmbit personal i</u>	CC16, CC17,	Criteri 17	
		<u>social:</u>	CC18, CC19,	Criteri 18	
		Competència 1	CC20.	Criteri 19	
		Competència 2	<u>Àmbit digital:</u>	Criteri 21	
		Competència 3	CC5, CC9, CC10,		
		Competència 4	CC12, CC13,		
		<u>Àmbit digital:</u>	CC14, CC15,		
		Competència 1	CC16, CC17,		
		Competència 2	CC18, CC19,		
		Competència 3	CC20, CC21,		
		Competència 4	CC22, CC23,		
		Competència 6	CC24, CC26,		
		Competència 7	CC28.		
Competència 9					

			Competència 10 Competència 11				
	UNITAT 6	Literatura catalana del segle XX. Sintaxi: oracions subordinades. Expressió escrita. Comprensió lectora. Textos narratius.	<u>Àmbit lingüístic:</u> Competència 1 Competència 2 Competència 4 Competència 5 Competència 6 Competència 8 Competència 9 Competència 10 Competència 11 Competència 12 Actitud 1 Actitud 2 Actitud 3 <u>Àmbit personal i social:</u> Competència 1 Competència 2 Competència 3 Competència 4	<u>Àmbit lingüístic:</u> CC1, CC2, CC5, CC6, CC7, CC8, CC9, CC10, CC11, CC12, CC13, CC14, CC15, CC17, CC18, CC 19, CC21, CC22, CC23, CCD1, CCD2. <u>Àmbit personal i social:</u> CC2, CC3, CC5, CC6, CC7, CC8, CC9, CC10, CC12, CC13, CC14, CC18, CC19. <u>Àmbit digital:</u>	<u>Àmbit lingüístic:</u> Criteri 1 Criteri 2 Criteri 4 Criteri 5 Criteri 6 Criteri 7 Criteri 10 Criteri 11 Criteri 14 Criteri 15 Criteri 17 Criteri 18 Criteri 19	Lectura de fragments de les memòries d'Aurora Bertrana. Exercicis d'expressió escrita relacionats al contingut que es treballa a l'aula. Activitats de sintaxi: oracions subordinades. Activitats de coneixement de grup i d'autoconeixement.	10 HORES

			<p><u>Àmbit digital:</u></p> <p>Competència 2</p> <p>Competència 5</p> <p>Competència 6</p> <p>Competència 9</p> <p>Competència 10</p> <p>Competència 11</p>	<p>CC9, CC17,</p> <p>CC18, CC20,</p> <p>CC21, CC24,</p>			
--	--	--	---	---	--	--	--

UNITAT DIDÀCTICA DESENVOLUPADA

UNITAT DIDÀCTICA		LES MEMÒRIES COM A FORMA DE CONEIXEMENT PERSONAL (I)		
ÀMBIT	CURS	GRUP CLASSE	DURADA	TRIMESTRE
Llengua i literatura catalanes	Segon cicle: Quart d'ESO	30 alumnes	10 sessions	Primer trimestre
JUSTIFICACIÓ				
<p>La unitat didàctica que es desenvolupa pretén que l'estudiant entengui la llengua i la literatura com a un instrument per conèixer-se i formar-se com a persona. A través del contingut que es presenta, l'alumne ha de poder reflexionar sobre ell mateix i el que l'envolta per poder-ho analitzar, compartir i contrastar. És important que l'estudiant pugui entendre's i saber quins són els seus interessos i preferències. D'aquesta manera, aquesta seqüència adquireix un caràcter interdisciplinari, ja que tracta continguts fonamentals de l'assignatura de Llengua i Literatura Catalana, però també abasta l'àmbit social i personal. La llengua i la literatura seran l'instrument fonamental per fer reflexionar a fi que s'entengui aquesta assignatura com a útil i que no es percebi com una mera explicació mecànica que no va més enllà de resoldre exercicis o passar un examen. Així, es presenta un material literari de qualitat, però que al mateix temps accessible als alumnes el vegin accessible. L'obra de referència que es treballa en tota la unitat didàctica és una obra literària que servirà com a model i referent per aprendre a escriure. S'ha seleccionat un text d'una escriptora no només per donar visibilitat a les dones, sinó també per reivindicar-les com un igual als seus companys masculins. La literatura i l'escriptura serà la base perquè l'alumne es conegui a si mateix. A més, es pretén despertar la motivació de cada alumne per tal que aquest projecte sigui del seu interès i que cada un d'ells sigui particip de la creació dels exercicis. És per aquest motiu que la diversitat és un fet que s'ha de tenir amb compte per tal que cada alumne pugui seguir el desenvolupament d'aquesta unitat didàctica.</p>				
OBJECTIUS				
<ul style="list-style-type: none"> - Llegir textos del gènere de les memòries i fer una comprensió, interpretació i valoració d'aquests. 				

- Treballar els aspectes literaris que es van explicant com ara la versemblança, la construcció del personatge o el pacte entre la ficció i la realitat .
- Escriure a partir d'un model literari i diferenciar el model d'un plagi.
- Escriure textos narratius en relació a les memòries que segueixin les temàtiques que es presentin a classe.
- Escriure textos seguint les normes ortogràfiques i la cohesió d'un text.
- Llegir en veu alta un text narratiu amb l'entonació i el ritme adequats.
- Treballar aspectes de llengua a partir de textos literaris.

COMPETÈNCIES

COMPETÈNCIES D'AREA PER DIMENSIONS

CONTINGUTS CLAU

Àmbit lingüístic:

- Dimensió comprensió lectora:
Competència 1. Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls.
Competència 2. Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l.
- Dimensió expressió escrita:
Competència 4. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.

Àmbit lingüístic:

- Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23): gèneres de text narratiu, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis). Estructura dels textos.
- Estratègies de comprensió lectora (CC2, CC15): integració comunicativa i actitud del parlant. Idees principals i secundàries. Inferències. Contrast amb coneixements propis.
- Anàlisi intratextual i intertextual: perspectives única, múltiple, complementària (CC2).
- Textos escrits i multimèdia (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a

<p><u>Competència 5.</u> Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.</p> <p><u>Competència 6.</u> Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.</p> <p>- Dimensió comunicació oral:</p> <p><u>Competència 8.</u> Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents.</p> <p><u>Competència 9.</u> Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.</p> <p>- Dimensió literària:</p> <p><u>Competència 10.</u> Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana.</p> <p><u>Competència 11.</u> Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos.</p> <p>- <u>Dimensió actitudinal i plurilingüe:</u></p> <p><u>Actitud 1.</u> Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres.</p>	<p>l'admiració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Escriptura com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15). - Adequació (CC5, CC19, CC22, CC23): registre lingüístic. Adequació lèxica. Sintaxi adequada a la situació comunicativa. - Coherència (CC5, CC21, CC22): ordenació i estructuració dels continguts. - Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs. - Correcció (CC5, CC19, CC21): puntuació, paràgrafs. Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions. - Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5): - Textos orals (CC7, CC8, CC9): formals i no formals. Planificats i no planificats. Recursos verbals i no verbals. - Processos de comprensió oral: reconeixement, selecció, interpretació, anticipació, inferència, retenció (CC6). - Interaccions orals presencials i multimèdia (CC6, CC7, CC8, CC17, CCD1): construcció de relacions socials a l'interior de l'aula i del centre. Assertivitat i manteniment de les pròpies idees. Debats pautats i reglamentats. Estratègies comunicatives per a l'inici, manteniment i
---	--

<p><u>Actitud 2.</u> Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta.</p> <p><u>Actitud 3.</u> Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu.</p> <p><u>Àmbit personal i social:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió autoconeixement: <u>Competència 1.</u> Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal. - Dimensió aprendre a aprendre: <u>Competència 2.</u> Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge. <u>Competència 3.</u> Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida. - Dimensió participació <u>Competència 4.</u> Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva responsable. <p><u>Àmbit digital:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió instruments i aplicacions: <u>Competència 2.</u> Utilitzar les aplicacions d'edició de textos, presentacions multimèdia i tractament de dades numèriques per a la producció de documents digitals. 	<p>finalització de les interaccions. Cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lectura lliure d'obres de la literatura catalana, castellana i universal i de la literatura juvenil (CC11, CC14). - Autors i obres més representatius (CC9, CC10, CC11, CC12, CC14): literatura catalana: segle XVIII a XX. - Context històric i social. Gèneres. Corrents literaris. - Lectura i explicació de fragments significatius i, si escau, textos complets i adaptats. Temes i subgèneres literaris. Tòpics. - Estratègies i tècniques per analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura (CC11): estructura. Aspectes formals. Recursos estilístics i retòrics (anàfora, metàfora, metonímia, símil, antítesi, hipèrbaton, hipèrbole, paral·lelisme, al·literació, pleonasme, paradoxa, quiasme, sinestèsia, enumeració, asíndeton, polisíndeton, al·legoria). - Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa (CC13). - Les llengües i els estats, llengües oficials i els factors que les han condicionat, llengües minoritàries (CC17, CC18). - Pragmàtica (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius,
---	---

<ul style="list-style-type: none"> - Dimensió tractament de la informació i organització dels entorns de treball i aprenentatge: - <u>Competència 5.</u> Construir nou coneixement personal mitjançant estratègies de tractament de la informació amb el suport d'aplicacions digitals. - <u>Competència 6.</u> Organitzar i utilitzar un entorn personal de treball i aprenentatge amb eines digitals per desenvolupar-se en la societat del coneixement. - Dimensió ciutadania, hàbits, civisme i identitat digital: - <u>Competència 9.</u> Realitzar accions de ciutadania i de desenvolupament personal, tot utilitzant els recursos digitals propis de la societat actual. - <u>Competència 10.</u> Fomentar hàbits d'ús saludable de les TIC vinculats a l'ergonomia per a la prevenció de riscos. - <u>Competència 11.</u> Actuar de forma crítica i responsable en l'ús de les TIC, tot considerant aspectes ètics, legals, de seguretat, de sostenibilitat i identitat digital. 	<p>expositius, argumentatius i administratius. Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació. Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge. Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lèxic i semàntica (CC21): lèxic precís i apropiat a contextos concrets i quotidians; àmbit educatiu, social i personal; camps lexicosemàntics i lèxic nou. - Morfologia i sintaxi (CC22): connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions. Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques). Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques. - Entorn personal d'aprenentatge (EPA) i dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digitals((CCD2). <p><u>Àmbit personal i social:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc. - Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d'ànim, etc. - Actitud de superació personal.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Hàbits d'aprenentatge: hàbits saludables, curiositat, atenció, motivació, constància, reconeixement i esmena d'errors, perseverança, etc. - Planificació dels aprenentatges: distribució i temporalització de tasques, entorns personals d'aprenentatge (EPA), etc. - Organització del coneixement: coneixements previs, relacions i associacions, cerca d'informació, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc. - Consolidació i recuperació del coneixement: relacions i associacions, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc. - Transferència dels aprenentatges: anàlisi i síntesi, generalització destreses i habilitats de pensament, pensament crític, pensament creatiu, etc. - Aprenentatge continuat al llarg de la vida: curiositat intel·lectual, itineraris formatius, competències clau en el món professional, valors del treball, etc. - Actituds i hàbits en la societat i en el món professional: cura personal, responsabilitat en les tasques, efectivitat, puntualitat, respecte a les normes, etc. - Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte...
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Recursos i tècniques de participació: reunions, sessions de treball, dinàmiques participatives (pluja d'idees, joc de rol ,debat, etc.), acords i consens, rols, etc. <p><u>Àmbit digital:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Eines d'edició de documents de text. - Construcció de coneixement: tècniques i instruments. - Aprenentatge permanent: entorns virtuals d'aprenentatge, recursos per a l'aprenentatge formal i no formal a la xarxa... - Entorn personal d'aprenentatge (EPA). - Sistemes de comunicació: correus, programaris diversos de missatgeria instantània, videoconferències, etc. - Normes de cortesia a la xarxa.
--	--

CRITERIS D'AVALUACIÓ

<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió comprensió lectora: <p><u>Criteri d'avaluació 1.</u> Aplicar diferents estratègies de comprensió lectora per a la lectura de gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius.</p> <p><u>Criteri d'avaluació 2.</u> Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos escrits propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant i valorant alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut.</p> <p><u>Criteri d'avaluació 4.</u> Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió de textos escrits i multimèdia, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.</p>
--

- Dimensió expressió escrita:

Criteri d'avaluació 5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzant, revisant i reescriuint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura.

Criteri d'avaluació 6. Escriure textos en relació amb l'àmbit de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius), seguint models.

Criteri d'avaluació 7. Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EAP) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge.

- Dimensió comunicació oral:

Criteri d'avaluació 10. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals o informals, de manera individual o en grup, aplicant estratègies de planificació, textualització i avaluació de l'ús oral de la llengua oral, per a discursos relacionats amb l'àmbit escolar/acadèmic i social i per discursos que tenen com a finalitat exposar i argumentar.

Criteri d'avaluació 11. Conèixer, utilitzar i valorar les normes de cortesia en les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals, analitzant en els debats i tertúlies la validesa dels arguments i interpretant de forma crítica tant la seva forma com el contingut.

- Dimensió literària:

Criteri d'avaluació 14. Llegir, comprendre i comentar textos representatius dels segles XVIII, XIX i XX, reconeixent la intenció de l'autor, el tema, els trets propis del gènere al qual pertany i relacionant el seu contingut amb el context sociocultural i literari de l'època, o d'altres èpoques, i expressar la relació existent amb judicis personals raonats.

Criteri d'avaluació 15. Redactar textos personals d'intenció literària, a partir de la lectura de textos dels segles XVIII, XIX i XX, seguint les convencions formals del gènere, i amb intenció lúdica i creativa.

Criteri d'avaluació 17. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

- Dimensió actitudinal i plurilingüe:

Criteri d'avaluació 18. Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.

Criteri d'avaluació 19. Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta.

METODOLOGIA I SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA

DESCRIPCIÓ ACTIVITATS		AGRUPACIÓ	MATERIAL	DURADA
SESSIÓ 1	<p>PRESENTACIÓ DE LA UNITAT</p> <p>Es presenta el que s'anirà treballant al llarg de la unitat didàctica.</p> <p>Lectura del primer text i introducció del tema.</p> <p>Es treballa el procés d'escriptura d'un text, pas a pas.</p> <p>Realització del primer exercici escrit.</p>	GRUP ESTÀNDARD	<p>Presentació introductòria de la unitat (annex 1).</p> <p>Text sessió 1 (annex 2).</p> <p>Com elaborem un text? (annex 3).</p> <p>Rúbrica d'avaluació dels textos escrits (annex 4).</p>	60 minuts
SESSIÓ 2	<p>CONSTRUCCIÓ DEL PERSONATGE I AUTOONEIXEMENT (I)</p> <p>Lectura del fragment de les memòries i explicació teòrica i literària de la construcció del jo.</p> <p>Activitat de coneixement entre els companys.</p> <p>Activitat d'adjectius per elaborar l'activitat de coneixement.</p>	GRUP ESTÀNDARD	<p>Text sessió 2 (annex 5).</p> <p>Activitat de coneixement (annex 6).</p> <p>Activitat adjectius (annex 7).</p>	60 minuts

	SESSIÓ 3	<p>CONSTRUCCIÓ DEL PERSONATGE I AUTOONEIXEMENT (II)</p> <p>Revisió dels errors del primer exercici.</p> <p>Lectura de l'activitat de coneixement de la sessió anterior.</p> <p>Activitat d'autoconeixement.</p> <p>Realització del segon exercici escrit.</p>	GRUP ESTÀNDARD	Activitat d'autoconeixement (annex 8).	60 minuts
	SESSIÓ 4	<p>AURORA BERTRNA, LA PERSONA</p> <p>Es dedica tota la sessió a explicar la biografia d'Aurora Bertrana, per tal que els alumnes coneguin l'autora i entenguin per quin motiu s'està treballant una de les seves obres.</p>	GRUP ESTÀNDARD	Text sessió 4 (annex 5)	60 minuts
	SESSIÓ 5	<p>AURORA BERTRANA, L'ESCRIPTORA NOVELLA</p> <p>Revisió dels errors del segon text escrit.</p> <p>Lectura i anàlisi del fragment de les memòries on l'autora explica el moment en què decideix ser escriptora.</p> <p>Realització del tercer text.llengu</p>	GRUP ESTÀNDARD	Text sessió 5 (annex 9)	60 minuts
	SESSIÓ 6	TEMPS PER ESCRIURE		Ordinadors	60 minuts

		Es dedica tota la sessió a escriure el tercer text a classe, així la professora pot ajudar en el procés de redacció.	GRUP ESTÀNDARD		
	SESSIÓ 7	AUTOBIOGRAFIA I GÈNERE DE LES MEMÒRIES Revisió dels errors del tercer text. Explicació de teoria sobre el gènere de les memòries. Lectura del capítol seleccionat. Esquema del quart text.	GRUP ESTÀNDARD	Capítol de les memòries (annex 10)	60 minuts
	SESSIÓ 8	TEMPS PER ESCRIURE Es dedica tota la sessió a escriure el quart text a classe, així la professora pot ajudar en el procés de redacció.	GRUP ESTÀNDARD	Ordinadors	60 minuts
	SESSIÓ 9	VERSEMBLANÇA, FICCIÓ I REALITAT Revisió dels errors del quart text. Explicació de la teoria sobre la versemblança i el pacte entre la ficció i la realitat. Lectura i anàlisi del fragment de les memòries. Esquema del cinquè text.	GRUP ESTÀNDARD	Text sessió 9 (annex 11). Exemples biobibliografia (annex 12).	60 minuts
	SESSIÓ 10	TEMPS PER ESCRIURE	GRUP ESTÀNDARD	Ordinadors	60 minuts

		Es dedica tota la sessió a escriure el cinquè text a classe, així la professora pot ajudar en el procés de redacció.			
ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES			ATENCIÓ A LA DIVERSITAT		
L'orientació metodològica que es planteja en aquesta unitat didàctica és una forma composta que depèn de cada sessió. En general hi ha una explicació tradicional, acompanyada de la lectura d'un text i el seu anàlisi. A partir del text treballat, cada alumne realitza un exercici escrit on ell mateix és el centre d'aprenentatge. Per tant, a través de l'expressió escrita, l'alumne realitzarà un procés d'autoconeixement.			Totes les activitats proposades s'adapten als diferents nivells d'aprenentatge i tenen en compte la diversitat que presenta l'aula. Tota activitat pot ser modificada en major o menor mesura en benefici de l'estudiant.		
ORIENTACIONS D'AVAUACIÓ			ACTIVITATS DE REFORÇ/AMPLIACIÓ		
L'avaluació d'aquesta unitat didàctica recau en els cinc textos que realitzarà l'estudiant al llarg del trimestre. Cada exercici valdrà un 20% de la nota final d'aquesta unitat i, per la seva correcció, se seguirà la rúbrica d'avaluació que tindrà cada alumne des del primer dia. Les orientacions d'avaluació es modificaran en els casos concrets de diversitat i necessitat especial.			Totes les activitats plantejades en aquesta unitat didàctica es poden adaptar tot depenent de les necessitats de cada alumnat. Tots els exercicis que es plantegen són de temàtica personal i, d'aquesta manera, cada estudiant pot elaborar-la d'una manera diferent, ja sigui de manera superficial o profunda.		
INTERDISCIPLINARIETAT			ÚS DE LES TIC		
Aquesta unitat didàctica no se centra només en l'àmbit lingüístic, sinó que l'àmbit social i personal també té un pes molt important. Així mateix, també es tenen en compte les competències de l'àmbit digital. A més a més, també			L'ús de les TIC i les competències de l'àmbit digital també hi són presents al llarg de la unitat didàctica. Els alumnes han d'elaborar els seus textos a ordinador, perquè així poden modificar l'exercici les vegades que vulguin abans		

<p>es tracten continguts de l'assignatura de Socials, fet que es treballa una autora del segle XX i el context històric és molt important.</p>		<p>d'entregar-lo. A la sessió 6, a la 8 i a la 10 els alumnes disposen d'un ordinador per redactar el text a classe. D'aquesta manera, poden tenir un text més ben elaborat gràcies a les eines que hi ha a la xarxa com els diccionaris, els diccionaris de sinònims, els correctors, etc.</p>
<p>SESSIÓ 1: PRESENTACIÓ DE LA UNITAT</p>		
<p>Temporització: 60 minuts</p>	<p>Espai: aula ordinària</p>	<p>Agrupament: grup estàndard</p>
<p>Objectius d'aprenentatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Llegir textos del gènere de les memòries i fer-ne una interpretació i valoració. - Escriure textos narratius que segueixin les temàtiques de les memòries que es presentin a classe. - Escriure textos seguint les normes ortogràfiques i les regles bàsiques de cohesió textual. - Llegir en veu alta un text narratiu amb l'entonació i el ritme adequats. 		<p>Material:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentació introductòria de la unitat (annex 1). - Text de la sessió 1 (annex 2). - Document 'Com elaborem un text?' (annex 3) - Rúbrica d'avaluació dels textos escrits (annex43).
<p>Àmbits. Dimensions – Competències. Blocs de continguts - Continguts</p>		
<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió comprensió lectora: <u>Competència 1.</u> Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls. <u>Competència 2.</u> Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l. 		

- Dimensió expressió escrita:
 - Competència 4. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.
 - Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.
 - Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.
- Dimensió comunicació oral:
 - Competència 8. Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents.
 - Competència 9. Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.
- Dimensió literària:
 - Competència 10. Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana.
 - Competència 11. Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos.
 - Competència 12. Escriure textos literaris per expressar realitats, ficcions i sentiments.
- Dimensió actitudinal i plurilingüe:
 - Actitud 1. Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres.
 - Actitud 2. Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta.
 - Actitud 3. Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu.

Continguts:

- Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23): gèneres de text narratiu, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis). Estructura dels textos.

- Estratègies de comprensió lectora (CC2, CC15): integració comunicativa i actitud del parlant. Idees principals i secundàries. Inferències. Contrast amb coneixements propis.
- Anàlisi intratextual i intertextual: perspectives única, múltiple, complementària (CC2).
- Textos escrits i multimèdia (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'admiració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).
- Escriptura com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15).
- Adequació (CC5, CC19, CC22, CC23): registre lingüístic. Adequació lèxica. Sintaxi adequada a la situació comunicativa.
- Coherència (CC5, CC21, CC22): ordenació i estructuració dels continguts.
- Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs.
- Correcció (CC5, CC19, CC21): puntuació, paràgrafs. Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions.
- Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5):
- Textos orals (CC7, CC8, CC9): formals i no formals. Planificats i no planificats. Recursos verbals i no verbals.
- Processos de comprensió oral: reconeixement, selecció, interpretació, anticipació, inferència, retenció (CC6).
- Interaccions orals presencials i multimèdia (CC6, CC7, CC8, CC17, CCD1): construcció de relacions socials a l'interior de l'aula i del centre. Assertivitat i manteniment de les pròpies idees. Debats pautats i reglamentats. Estratègies comunicatives per a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions. Cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.
- Lectura lliure d'obres de la literatura catalana, castellana i universal i de la literatura juvenil (CC11, CC14).
- Autors i obres més representatius (CC9, CC10, CC11, CC12, CC14): literatura catalana: segle XVIII a XX.
- Context històric i social. Gèneres. Corrents literaris.
- Lectura i explicació de fragments significatius i, si escau, textos complets i adaptats. Temes i subgèneres literaris. Tòpics.

- Estratègies i tècniques per analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura (CC11): estructura. Aspectes formals. Recursos estilístics i retòrics (anàfora, metàfora, metonímia, símil, antítesi, hipèrbaton, hipèrbole, paral·lelisme, al·literació, pleonasme, paradoxa, quiasme, sinestèsia, enumeració, asíndeton, polisíndeton, al·legoria).
- Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa (CC13).
- Pragmàtica (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació. Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge. Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte.
- Morfologia i sintaxi (CC22): connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions. Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques). Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA) i dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digitals) (CCD2).

Àmbit personal i social:

- Dimensió autoconeixement:
Competència 1. Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal.
- Dimensió aprendre a aprendre:
Competència 2. Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.
Competència 3. Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida.
- Dimensió participació
Competència 4. Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva responsable.

Continguts:

- Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc.

- Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d'ànim, etc.
- Actitud de superació personal.
- Hàbits d'aprenentatge: hàbits saludables, curiositat, atenció, motivació, constància, reconeixement i esmena d'errors, perseverança, etc.
- Planificació dels aprenentatges: distribució i temporalització de tasques, entorns personals d'aprenentatge (EPA), etc.
- Organització del coneixement: coneixements previs, relacions i associacions, cerca d'informació, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Consolidació i recuperació del coneixement: relacions i associacions, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Transferència dels aprenentatges: anàlisi i síntesi, generalització destreses i habilitats de pensament, pensament crític, pensament creatiu, etc.
- Aprenentatge continuat al llarg de la vida: curiositat intel·lectual, itineraris formatius, competències clau en el món professional, valors del treball, etc.
- Actituds i hàbits en la societat i en el món professional: cura personal, responsabilitat en les tasques, efectivitat, puntualitat, respecte a les normes, etc.
- Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte...
- Recursos i tècniques de participació: reunions, sessions de treball, dinàmiques participatives (pluja d'idees, joc de rol ,debat, etc.), acords i consens, rols, etc.

Desenvolupament de la sessió	Temps
Presentació del projecte anual de les memòries: s'expliquen els objectius, l'organització i el producte final de la unitat didàctica. S'expliciten els objectius generals i específics que es pretenen assolir, la metodologia que es farà servir durant les diferents sessions i, finalment, els criteris i instruments d'avaluació que s'aplicaran. D'aquesta manera, els alumnes són conscients del que es vol aconseguir i poden fer una reflexió crítica del seu aprenentatge.	10 minuts
Es treballa un primer fragment de les memòries. Es fa una lectura en veu alta i a partir d'aquest fragment han de dir si es tracta d'un home o d'una dona. La resposta ha de ser ben justificada i argumentada. D'aquesta manera es comença a introduir la qüestió de la poca rellevància de les escriptores dins la panoràmica general de la literatura catalana. S'aprofita per fer un	20 minuts

<p>debat i s'introdueix la qüestió de les memòries i la importància del gènere literari de les memòries i l'autobiografia: per què creuen que és important, si hi ha molts d'autors que l'han conreat, si en coneixen alguna o si se n'han llegit alguna, etc.</p>	
<p>Abans de posar-se a elaborar el primer text, es treballa el procés de com redactar bé un text. Per això, se'ls dona el document 'Com elaborem un text?', per tal que disposin de l'esquema sempre que ho necessitin. S'explica com han d'elaborar el text: primer es fa un esquema i una pluja d'idees, després es comença a redactar i, finalment, s'ha de fer una revisió. Es dediquen 10 minuts a explicar el funcionament de l'exercici i després es deixa que els alumnes escriguin.</p>	<p>10 minuts</p>
<p>Realització d'un exercici escrit a partir del fragment que han llegit. El text suggereix com és l'autora a través de com actua amb un grup. Es demana als alumnes que facin un text presentant-se a ells mateixos en funció de com actuen quan estan en un grup de persones. Els estudiants han d'explicar si ells són pensants o no pensants i actius o no actius, com es presenta en el text. Han de seguir la mateixa estructura, és a dir, primer una petita introducció i després justificar-ho a partir d'una anècdota personal. Els alumnes disposaran de la rúbrica d'avaluació dels textos escrits per tal que siguin conscients de com se'ls puntuarà. El text s'ha de lliurar el dia següent, de manera que puguin acabar de revisar-lo amb temps.</p>	<p>20 minuts</p>
<p> criteris d'avaluació</p>	
<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió comprensió lectora: <ul style="list-style-type: none"> <u>Criteri d'avaluació 1.</u> Aplicar diferents estratègies de comprensió lectora per a la lectura de gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. <u>Criteri d'avaluació 2.</u> Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos escrits propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant i valorant alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut. <u>Criteri d'avaluació 4.</u> Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió de textos escrits i multimèdia, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens. 	

- Dimensió expressió escrita:

Criteri d'avaluació 5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzant, revisant i reescriuint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura.

Criteri d'avaluació 6. Escriure textos en relació amb l'àmbit de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius), seguint models.

Criteri d'avaluació 7. Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EAP) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge.

- Dimensió comunicació oral:

Criteri d'avaluació 10. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals o informals, de manera individual o en grup, aplicant estratègies de planificació, textualització i avaluació de l'ús oral de la llengua oral, per a discursos relacionats amb l'àmbit escolar/acadèmic i social i per discursos que tenen com a finalitat exposar i argumentar.

Criteri d'avaluació 11. Conèixer, utilitzar i valorar les normes de cortesia en les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals, analitzant en els debats i tertúlies la validesa dels arguments i interpretant de forma crítica tant la seva forma com el contingut.

- Dimensió literària:

Criteri d'avaluació 14. Llegir, comprendre i comentar textos representatius dels segles XVIII, XIX i XX, reconeixent la intenció de l'autor, el tema, els trets propis del gènere al qual pertany i relacionant el seu contingut amb el context sociocultural i literari de l'època, o d'altres èpoques, i expressar la relació existent amb judicis personals raonats.

Criteri d'avaluació 15. Redactar textos personals d'intenció literària, a partir de la lectura de textos dels segles XVIII, XIX i XX, seguint les convencions formals del gènere, i amb intenció lúdica i creativa.

<p><u> criteri d'avaluació 17.</u> Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.</p> <p>- Dimensió actitudinal i plurilingüe:</p> <p><u> criteri d'avaluació 18.</u> Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.</p> <p><u> criteri d'avaluació 19.</u> Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta.</p>		
<p>Ítems d'avaluació</p>		
<p>Per a la correcció de l'exercici escrit se seguirà la rúbrica d'avaluació que tindran els alumnes des del primer dia de la classe.</p>		
<p>SESSIÓ 2: LA CONSTRUCCIÓ DEL PERSONATGE I AUTOCONeixEMENT (I)</p>		
<p>Temporització: 60 minuts</p>	<p>Espai: aula ordinària</p>	<p>Agrupament: grup estàndard</p>
<p>Objectius d'aprenentatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Llegir textos del gènere de les memòries i fer una comprensió, interpretació i valoració d'aquests. - Conèixer-se a un mateix i als companys de forma respectuosa. - Llegir en veu alta un text narratiu amb l'entonació i el ritme adequats. - Escoltar als companys i respectar el torn de paraula. - Treballar lèxic i els adjectius. 		<p>Material:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Text sessió 2 (annex 5). - Activitat coneixement (annex 6). - Activitat adjectius (annex 7).
<p>Àmbits. Dimensions – Competències. Bloc de continguts – Continguts</p>		
<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p>		

- Dimensió comprensió lectora:
 - Competència 1. Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls.
 - Competència 2. Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l.
- Dimensió expressió escrita:
 - Competència 4. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.
 - Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.
 - Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.
- Dimensió comunicació oral:
 - Competència 8. Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents.
 - Competència 9. Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.
- Dimensió literària:
 - Competència 10. Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana.
 - Competència 11. Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos.
 - Competència 12. Escriure textos literaris per expressar realitats, ficcions i sentiments.
- Dimensió actitudinal i plurilingüe:
 - Actitud 1. Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres.
 - Actitud 2. Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta.
 - Actitud 3. Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu.

Continguts:

- Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23): gèneres de text narratiu, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis). Estructura dels textos.
- Estratègies de comprensió lectora (CC2, CC15): integració comunicativa i actitud del parlant. Idees principals i secundàries. Inferències. Contrast amb coneixements propis.
- Anàlisi intratextual i intertextual: perspectives única, múltiple, complementària (CC2).
- Textos escrits i multimèdia (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).
- Escriptura com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15).
- Adequació (CC5, CC19, CC22, CC23): registre lingüístic. Adequació lèxica. Sintaxi adequada a la situació comunicativa.
- Coherència (CC5, CC21, CC22): ordenació i estructuració dels continguts.
- Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs.
- Correcció (CC5, CC19, CC21): puntuació, paràgrafs. Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions.
- Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5):
- Textos orals (CC7, CC8, CC9): formals i no formals. Planificats i no planificats. Recursos verbals i no verbals.
- Processos de comprensió oral: reconeixement, selecció, interpretació, anticipació, inferència, retenció (CC6).
- Interaccions orals presencials i multimèdia (CC6, CC7, CC8, CC17, CCD1): construcció de relacions socials a l'interior de l'aula i del centre. Assertivitat i manteniment de les pròpies idees. Debats pautats i reglamentats. Estratègies comunicatives per a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions. Cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.
- Lectura lliure d'obres de la literatura catalana, castellana i universal i de la literatura juvenil (CC11, CC14).
- Autors i obres més representatius (CC9, CC10, CC11, CC12, CC14): literatura catalana: segle XVIII a XX.

- Context històric i social. Gèneres. Corrents literaris.
- Lectura i explicació de fragments significatius i, si escau, textos complets i adaptats. Temes i subgèneres literaris. Tòpics.
- Estratègies i tècniques per analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura (CC11): estructura. Aspectes formals. Recursos estilístics i retòrics (anàfora, metàfora, metonímia, símil, antítesi, hipèrbaton, hipèrbole, paral·lelisme, al·literació, pleonasma, paradoxa, quiasme, sinestèsia, enumeració, asíndeton, polisíndeton, al·legoria).
- Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa (CC13).
- Les llengües i els estats, llengües oficials i els factors que les han condicionat, llengües minoritàries (CC17, CC18).
- Pragmàtica (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació. Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge. Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte.
- Lèxic i semàntica (CC21): lèxic precís i apropiat a contextos concrets i quotidians; àmbit educatiu, social i personal; camps lexicosemàntics i lèxic nou.
- Morfologia i sintaxi (CC22): connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions. Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques). Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA) i dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digitals) (CCD2).

Àmbit personal i social:

- Dimensió autoconeixement:

Competència 1. Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal.

- Dimensió aprendre a aprendre:

Competència 2. Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.

Competència 3. Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l’aprenentatge al llarg de la vida.

- Dimensió participació

Competència 4. Participar a l’aula, al centre i a l’entorn de manera reflexiva responsable.

Continguts:

- Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc.
- Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d’ànim, etc.
- Actitud de superació personal.
- Hàbits d’aprenentatge: hàbits saludables, curiositat, atenció, motivació, constància, reconeixement i esmena d’errors, perseverança, etc.
- Planificació dels aprenentatges: distribució i temporalització de tasques, entorns personals d’aprenentatge (EPA), etc.
- Organització del coneixement: coneixements previs, relacions i associacions, cerca d’informació, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Consolidació i recuperació del coneixement: relacions i associacions, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Transferència dels aprenentatges: anàlisi i síntesi, generalització destreses i habilitats de pensament, pensament crític, pensament creatiu, etc.
- Aprenentatge continuat al llarg de la vida: curiositat intel·lectual, itineraris formatius, competències clau en el món professional, valors del treball, etc.
- Actituds i hàbits en la societat i en el món professional: cura personal, responsabilitat en les tasques, efectivitat, puntualitat, respecte a les normes, etc.
- Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte...
- Recursos i tècniques de participació: reunions, sessions de treball, dinàmiques participatives (pluja d’idees, joc de rol ,debat, etc.), acords i consens, rols, etc.

Desenvolupament de la sessió	Temps
Es recull el text de la primera sessió i s’indica als estudiants que a la següent sessió ja la tindran corregida.	5 minuts

<p>Aquesta sessió no només servirà per parlar de la construcció del personatge en l'autobiografia, sinó també perquè cada alumne es conegui a si mateix. Primer de tot, es treballarà un fragment de les memòries d'Aurora Bertrana i s'analitzarà el text. La part important que ha de servir perquè s'iniciï un debat i una pluja d'idees és la part final, on el text suggereix que l'autora es converteix en un personatge «observant» i «pensant». A partir d'aquí, es fa la introducció de la construcció del personatge dins d'una obra com són les memòries i el punt de ficció que poden tenir aquestes.</p>	<p>20 minuts</p>
<p>La segona part de la classe es dedica a una activitat de coneixement entre els companys. D'aquesta manera, cadascú podrà veure la imatge que dona a les altres persones que l'envolten i això servirà en el moment en què hagi de redactar el fragment en què es descriu a sí mateix. Es procedeix a l'explicació de l'activitat i a la seva elaboració. Es reparteix una cartolina A3 a cada alumne i cadascú escriurà a la part superior el seu nom amb lletra gran i que s'entengui. Cada estudiant penjarà la seva cartolina a un lloc de la classe, on s'hi pugui accedir correctament per escriure. En aquesta activitat només hi ha dues premisses que s'han de seguir: cada company ha d'escriure quelcom bo i positiu a la cartolina de tots els seus companys. D'aquesta manera, tots els alumnes tindran comentaris només positius (així no es tendeix a la broma o a la burla) i no hi ha cap estudiant que es queda sense cap comentari. És important que les cartolines es quedin penjades uns quants dies, la idea és que sigui una setmana fins la sessió següent, així cadascú pot escriure quan se li acudeixi alguna cosa.</p>	<p>10 minuts</p>
<p>Per tal que els alumnes tinguin lèxic i vocabulari per poder escriure els seus comentaris a les cartolines dels companys, es fa una activitat d'adjectius perquè les anotacions no recaiguin en el tòpic de 'és simpàtic' o 'és bona persona'. Els alumnes es posen per parelles i classifiquen un llistat d'adjectius entre positius o negatius. Primer treballen en grup reduït i després, al cap d'una estona, es passa a comentar la classificació en el grup general. D'aquesta manera, sorgirà el debat i cada alumne haurà d'argumentar la seva resposta. Els alumnes poden disposar de diccionaris físics o en línia per consultar els significats d'aquelles paraules que no coneguin.</p>	<p>25 minuts</p>
<p>Críteris d'avaluació</p>	
<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p>	

- Dimensió comprensió lectora:

Criteri d'avaluació 1. Aplicar diferents estratègies de comprensió lectora per a la lectura de gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius.

Criteri d'avaluació 2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos escrits propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant i valorant alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut.

Criteri d'avaluació 4. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió de textos escrits i multimèdia, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

- Dimensió expressió escrita:

Criteri d'avaluació 5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzant, revisant i reescrivint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura.

Criteri d'avaluació 6. Escriure textos en relació amb l'àmbit de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius), seguint models.

Criteri d'avaluació 7. Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EAP) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge.

- Dimensió comunicació oral:

Criteri d'avaluació 10. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals o informals, de manera individual o en grup, aplicant estratègies de planificació, textualització i avaluació de l'ús oral de la llengua oral, per a discursos relacionats amb l'àmbit escolar/acadèmic i social i per discursos que tenen com a finalitat exposar i argumentar.

Criteri d'avaluació 11. Conèixer, utilitzar i valorar les normes de cortesia en les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals, analitzant en els debats i tertúlies la validesa dels arguments i interpretant de forma crítica tant la seva forma com el contingut.

- Dimensió literària:

Criteri d'avaluació 14. Llegir, comprendre i comentar textos representatius dels segles XVIII, XIX i XX, reconeixent la intenció de l'autor, el tema, els trets propis del gènere al qual pertany i relacionant el seu contingut amb el context sociocultural i literari de l'època, o d'altres èpoques, i expressar la relació existent amb judicis personals raonats.

Criteri d'avaluació 15. Redactar textos personals d'intenció literària, a partir de la lectura de textos dels segles XVIII, XIX i XX, seguint les convencions formals del gènere, i amb intenció lúdica i creativa.

Criteri d'avaluació 17. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

- Dimensió actitudinal i plurilingüe:

Criteri d'avaluació 18. Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.

Criteri d'avaluació 19. Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta.

Ítems d'avaluació

En aquesta sessió no només es té en compte la participació i les aportacions que puguin fer envers el contingut de l'assignatura, sinó sobretot el respecte cap als companys.

SESSIÓ 3: CONSTRUCCIÓ DEL PERSONATGE I AUTOCONeixEMENT (II)

Temporització: 60 minuts

Espai: aula ordinària

Agrupament: grup estàndard

<p>Objectius d'aprenentatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Produir un text escrit seguint les normes d'ortografia. - Conèixer-se a un mateix i als companys de forma respectuosa. - Aprendre dels propis errors d'una producció escrita i tenir-los en compte per la següent activitat. 	<p>Material:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activitat d'autoconeixement (annex 8).
<p>Àmbits. Dimensions – Competències. Blocs de continguts – Continguts</p>	
<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió comprensió lectora: <ul style="list-style-type: none"> <u>Competència 1.</u> Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls. <u>Competència 2.</u> Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l. - Dimensió expressió escrita: <ul style="list-style-type: none"> <u>Competència 4.</u> Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització. <u>Competència 5.</u> Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística. <u>Competència 6.</u> Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal. - Dimensió literària: <ul style="list-style-type: none"> <u>Competència 10.</u> Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana. <u>Competència 11.</u> Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos. <u>Competència 12.</u> Escriure textos literaris per expressar realitats, ficcions i sentiments. - Dimensió actitudinal i plurilingüe: 	

Actitud 1. Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres.

Actitud 2. Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta.

Actitud 3. Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu.

Continguts:

- Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23): gèneres de text narratiu, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis). Estructura dels textos.
- Estratègies de comprensió lectora (CC2, CC15): integració comunicativa i actitud del parlant. Idees principals i secundàries. Inferències. Contrast amb coneixements propis.
- Anàlisi intratextual i intertextual: perspectives única, múltiple, complementària (CC2).
- Textos escrits i multimèdia (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).
- Escriptura com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15).
- Adequació (CC5, CC19, CC22, CC23): registre lingüístic. Adequació lèxica. Sintaxi adequada a la situació comunicativa.
- Coherència (CC5, CC21, CC22): ordenació i estructuració dels continguts.
- Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs.
- Correcció (CC5, CC19, CC21): puntuació, paràgrafs. Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions.
- Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5):
- Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa (CC13).

- Pragmàtica (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació. Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge. Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte.
- Morfologia i sintaxi (CC22): connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions. Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques). Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA) i dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digitals) (CCD2).

Àmbit personal i social:

- Dimensió autoconeixement:
Competència 1. Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal.
- Dimensió aprendre a aprendre:
Competència 2. Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.
Competència 3. Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida.
- Dimensió participació
Competència 4. Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva responsable.

Continguts:

- Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc.
- Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d'ànim, etc.
- Actitud de superació personal.
- Hàbits d'aprenentatge: hàbits saludables, curiositat, atenció, motivació, constància, reconeixement i esmena d'errors, perseverança, etc.
- Planificació dels aprenentatges: distribució i temporalització de tasques, entorns personals d'aprenentatge (EPA), etc.

- Organització del coneixement: coneixements previs, relacions i associacions, cerca d'informació, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Consolidació i recuperació del coneixement: relacions i associacions, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Transferència dels aprenentatges: anàlisi i síntesi, generalització destreses i habilitats de pensament, pensament crític, pensament creatiu, etc.
- Aprenentatge continuat al llarg de la vida: curiositat intel·lectual, itineraris formatius, competències clau en el món professional, valors del treball, etc.
- Actituds i hàbits en la societat i en el món professional: cura personal, responsabilitat en les tasques, efectivitat, puntualitat, respecte a les normes, etc.
- Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte...
- Recursos i tècniques de participació: reunions, sessions de treball, dinàmiques participatives (pluja d'idees, joc de rol ,debat, etc.), acords i consens, rols, etc.

Desenvolupament de la sessió	Temps
Es reparteix el primer exercici corregit i es dediquen uns minuts a comentar com han anat els textos.	10 minuts
Cada alumne recull la seva cartolina de la sessió anterior i llegeix tot el que els seus companys han escrit. Es deixen 5 minuts perquè cadascú pugui llegir amb tranquil·litat els comentaris.	5 minuts
Es procedeix a fer una activitat d'autoconeixement que cada alumne haurà de fer individualment. Es reparteix un full a cada estudiant i divideix el full en quatre parts, cada una d'aquestes seccions servirà perquè cada alumne escrigui el que creu. Hauran de pensar en quatre temes generals: habilitats, personalitat, valors i interessos personals i professionals. Els alumnes tindran una estona per pensar en aquests quatre punts que, juntament amb el que els han escrit els seus companys, servirà per elaborar un exercici escrit.	20 minuts
La segona part de la sessió servirà perquè els alumnes puguin començar a elaborar un text. Han d'agafar com a premissa el primer exercici que van fer i que ja tenen corregit. L'han d'ampliar (bé pot ser reescrivint-lo o modificant l'escrit que ja tenien) amb tota la informació nova que han recollit i han pensat ells mateixos. L'exercici s'haurà d'entregar a la sessió següent.	25 minuts

Criteris d'avaluació		
<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió expressió escrita: <u>Criteri d'avaluació 5.</u> Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzant, revisant i reescrivint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura. <u>Criteri d'avaluació 6.</u> Escriure textos en relació amb l'àmbit de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius), seguint models. <u>Criteri d'avaluació 7.</u> Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EAP) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge. - Dimensió actitudinal i plurilingüe: <u>Criteri d'avaluació 18.</u> Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal. - <u>Criteri d'avaluació 19.</u> Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta. 		
Ítems d'avaluació		
Per a la correcció de l'exercici escrit se seguirà la rúbrica d'avaluació que tindran els alumnes des del primer dia de la classe.		
SESSIÓ 4: AURORA BERTRANA, LA PERSONA		
Temporització: 60 minuts	Espai: aula ordinària	Agrupament: grup estàndard
Objectius d'aprenentatge:		Material:
<ul style="list-style-type: none"> - Escoltar activament sobre l'explicació teòrica. 		

<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer una autora del segle XX. 	<ul style="list-style-type: none"> - Material de suport per l'explicació teòrica, com per exemple fotos de l'autora que es busquen per internet durant la sessió.
<p>Àmbits. Dimensions – Competències. Blocs de continguts – Continguts</p>	
<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió literària: <ul style="list-style-type: none"> <u>Competència 10.</u> Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana. <u>Competència 11.</u> Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos. - Dimensió actitudinal i plurilingüe: <ul style="list-style-type: none"> <u>Actitud 2.</u> Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta. <p>Continguts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Autors i obres més representatius (CC9, CC10, CC11, CC12, CC14): literatura catalana, segles XVIII a XX. - Context històric i social. Gèneres i corrents literaris. <p><u>Àmbit personal i social:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió autoconeixement: <ul style="list-style-type: none"> <u>Competència 1.</u> Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal. - Dimensió aprendre a aprendre: <ul style="list-style-type: none"> <u>Competència 2.</u> Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge. <u>Competència 3.</u> Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida. - Dimensió participació <ul style="list-style-type: none"> <u>Competència 4.</u> Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva responsable. <p>Continguts:</p>	

- Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc.
- Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d'ànim, etc.
- Actitud de superació personal.
- Hàbits d'aprenentatge: hàbits saludables, curiositat, atenció, motivació, constància, reconeixement i esmena d'errors, perseverança, etc.
- Planificació dels aprenentatges: distribució i temporalització de tasques, entorns personals d'aprenentatge (EPA), etc.
- Organització del coneixement: coneixements previs, relacions i associacions, cerca d'informació, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Consolidació i recuperació del coneixement: relacions i associacions, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Transferència dels aprenentatges: anàlisi i síntesi, generalització destreses i habilitats de pensament, pensament crític, pensament creatiu, etc.
- Aprenentatge continuat al llarg de la vida: curiositat intel·lectual, itineraris formatius, competències clau en el món professional, valors del treball, etc.
- Actituds i hàbits en la societat i en el món professional: cura personal, responsabilitat en les tasques, efectivitat, puntualitat, respecte a les normes, etc.
- Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte...

Recursos i tècniques de participació: reunions, sessions de treball, dinàmiques participatives (pluja d'idees, joc de rol ,debat, etc.), acords i consens, rols, etc.

Desenvolupament de la sessió	Temps
Es recull l'exercici que es va començar a la sessió anterior.	5 minuts
Es dedica tota la sessió a fer una explicació teòrica d'Aurora Bertrana, enfocada, sobretot, en la persona que va ser. Al llarg de tot el curs es faran altres classes magistrals, una encarada a la seva vessant viatgera i l'altra a la seva part d'escriptora. Primer es parla de la persona, perquè els alumnes entenguin el model que estan treballant i la sentin més propera. D'aquesta manera, els fragments de les memòries prendran més sentit, perquè la coneixeran amb més profunditat.	45 minuts
Col·loqui i debat obert perquè els alumnes puguin fer preguntes i expressin les seves opinions envers el que se'ls ha explicat i la figura que se'ls ha presentat.	10 minuts

Criteris d'avaluació		
<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió actitudinal i plurilingüe: <p><u>Criteri d'avaluació 18.</u> Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.</p> <p><u>Criteri d'avaluació 19.</u> Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta.</p>		
Ítems d'avaluació		
<p>En aquesta sessió es valora l'escolta activa i la participació.</p>		
SESSIÓ 5: AURORA BERTRANA, L'ESCRITORA NOVEL·LA		
Temporització: 60 minuts	Espai: aula ordinària	Agrupament: grup estàndard
<p>Objectius d'aprenentatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Llegir textos del gènere de les memòries i fer una comprensió, interpretació i valoració d'aquests. - Escriure textos narratius en relació a les memòries que segueixin les temàtiques que es presentin a classe. - Escriure textos seguint les normes ortogràfiques i la cohesió d'un text. - Llegir en veu alta un text narratiu amb l'entonació i el ritme adequats. 	<p>Material:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fragment sessió 5 (annex 9). 	
Àmbits. Dimensions – Competències. Blocs de continguts – Continguts		
<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió comprensió lectora: 		

Competència 1. Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls.

Competència 2. Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l.

- Dimensió expressió escrita:

Competència 4. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.

Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.

Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.

- Dimensió comunicació oral:

Competència 8. Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents.

Competència 9. Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.

- Dimensió literària:

Competència 10. Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana.

Competència 11. Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos.

Competència 12. Escriure textos literaris per expressar realitats, ficcions i sentiments.

- Dimensió actitudinal i plurilingüe:

Actitud 1. Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres.

Actitud 2. Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta.

Actitud 3. Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu.

Continguts:

- Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23): gèneres de text narratiu, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis). Estructura dels textos.
- Estratègies de comprensió lectora (CC2, CC15): integració comunicativa i actitud del parlant. Idees principals i secundàries. Inferències. Contrast amb coneixements propis.
- Anàlisi intratextual i intertextual: perspectives única, múltiple, complementària (CC2).
- Textos escrits i multimèdia (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).
- Escripció com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15).
- Adequació (CC5, CC19, CC22, CC23): registre lingüístic. Adequació lèxica. Sintaxi adequada a la situació comunicativa.
- Coherència (CC5, CC21, CC22): ordenació i estructuració dels continguts.
- Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs.
- Correcció (CC5, CC19, CC21): puntuació, paràgrafs. Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions.
- Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5):
- Textos orals (CC7, CC8, CC9): formals i no formals. Planificats i no planificats. Recursos verbals i no verbals.
- Processos de comprensió oral: reconeixement, selecció, interpretació, anticipació, inferència, retenció (CC6).
- Interaccions orals presencials i multimèdia (CC6, CC7, CC8, CC17, CCD1): construcció de relacions socials a l'interior de l'aula i del centre. Assertivitat i manteniment de les pròpies idees. Debats pautats i reglamentats. Estratègies comunicatives per a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions. Cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.
- Lectura lliure d'obres de la literatura catalana, castellana i universal i de la literatura juvenil (CC11, CC14).
- Autors i obres més representatius (CC9, CC10, CC11, CC12, CC14): literatura catalana: segle XVIII a XX.
- Context històric i social. Gèneres. Corrents literaris.

- Lectura i explicació de fragments significatius i, si escau, textos complets i adaptats. Temes i subgèneres literaris. Tòpics.
- Estratègies i tècniques per analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura (CC11): estructura. Aspectes formals. Recursos estilístics i retòrics (anàfora, metàfora, metonímia, símil, antítesi, hipèrbaton, hipèrbole, paral·lelisme, al·literació, pleonasma, paradoxa, quiasme, sinestèsia, enumeració, asíndeton, polisíndeton, al·legoria).
- Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa (CC13).
- Les llengües i els estats, llengües oficials i els factors que les han condicionat, llengües minoritàries (CC17, CC18).
- Pragmàtica (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació. Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge. Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte.
- Morfologia i sintaxi (CC22): connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions. Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques). Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA) i dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digitals) (CCD2).

Àmbit personal i social:

- Dimensió autoconeixement:
Competència 1. Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal.
- Dimensió aprendre a aprendre:
Competència 2. Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.
Competència 3. Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida.
- Dimensió participació
Competència 4. Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva responsable.

Continguts:

- Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc.
- Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d'ànim, etc.
- Actitud de superació personal.
- Hàbits d'aprenentatge: hàbits saludables, curiositat, atenció, motivació, constància, reconeixement i esmena d'errors, perseverança, etc.
- Planificació dels aprenentatges: distribució i temporalització de tasques, entorns personals d'aprenentatge (EPA), etc.
- Organització del coneixement: coneixements previs, relacions i associacions, cerca d'informació, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Consolidació i recuperació del coneixement: relacions i associacions, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Transferència dels aprenentatges: anàlisi i síntesi, generalització destreses i habilitats de pensament, pensament crític, pensament creatiu, etc.
- Aprenentatge continuat al llarg de la vida: curiositat intel·lectual, itineraris formatius, competències clau en el món professional, valors del treball, etc.
- Actituds i hàbits en la societat i en el món professional: cura personal, responsabilitat en les tasques, efectivitat, puntualitat, respecte a les normes, etc.
- Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte...

Recursos i tècniques de participació: reunions, sessions de treball, dinàmiques participatives (pluja d'idees, joc de rol ,debat, etc.), acords i consens, rols, etc.

Desenvolupament de la sessió	Temps
Es reparteix el segon exercici corregit i es dediquen uns minuts a comentar com han anat els textos.	10 minuts
Breu recordatori de tot el que es va explicar la sessió anterior d'Aurora Bertrana. Pluja d'idees i es fa un esquema del més important.	10 minuts
Es presenta un text on l'autora explica el moment en el qual es va adonar que havia d'escriure i va tenir l'impuls de fer-ho. És un fragment molt personal i que desperta la creativitat. Es fa una lectura en veu alta i després es passa a fer una anàlisi en	25 minuts

grup reduït. Al cap d'una estona es fa el comentari amb el grup gran: cada grup ha d'explicar el que pensa del text i ressaltar alguns aspectes determinats.	
Els alumnes han de començar a fer un esquema del tercer exercici escrit. Hauran de parlar de quelcom que els hi agradi molt i vincular-ho al seu inici: com van començar, què senten fent allò, si ho volen mantenir en un futur, etc. Comencen a fer l'esquema del text, la següent sessió estarà dedicada a la redacció del text a l'aula.	15 minuts
Criteris d'avaluació	
<p><u>Ambit lingüístic:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió comprensió lectora: <ul style="list-style-type: none"> <u>Criteri d'avaluació 1.</u> Aplicar diferents estratègies de comprensió lectora per a la lectura de gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. <u>Criteri d'avaluació 2.</u> Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos escrits propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant i valorant alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut. <u>Criteri d'avaluació 4.</u> Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió de textos escrits i multimèdia, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens. - Dimensió expressió escrita: <ul style="list-style-type: none"> <u>Criteri d'avaluació 5.</u> Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzant, revisant i reescriuint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura. <u>Criteri d'avaluació 6.</u> Escriure textos en relació amb l'àmbit de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius), seguint models. 	

Criteri d'avaluació 7. Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EAP) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge.

- Dimensió comunicació oral:

Criteri d'avaluació 10. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals o informals, de manera individual o en grup, aplicant estratègies de planificació, textualització i avaluació de l'ús oral de la llengua oral, per a discursos relacionats amb l'àmbit escolar/acadèmic i social i per discursos que tenen com a finalitat exposar i argumentar.

Criteri d'avaluació 11. Conèixer, utilitzar i valorar les normes de cortesia en les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals, analitzant en els debats i tertúlies la validesa dels arguments i interpretant de forma crítica tant la seva forma com el contingut.

- Dimensió literària:

Criteri d'avaluació 14. Llegir, comprendre i comentar textos representatius dels segles XVIII, XIX i XX, reconeixent la intenció de l'autor, el tema, els trets propis del gènere al qual pertany i relacionant el seu contingut amb el context sociocultural i literari de l'època, o d'altres èpoques, i expressar la relació existent amb judicis personals raonats.

Criteri d'avaluació 15. Redactar textos personals d'intenció literària, a partir de la lectura de textos dels segles XVIII, XIX i XX, seguint les convencions formals del gènere, i amb intenció lúdica i creativa.

Criteri d'avaluació 17. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

- Dimensió actitudinal i plurilingüe:

Criteri d'avaluació 18. Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.

Criteri d'avaluació 19. Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta.

Ítems d'avaluació		
Per a la correcció de l'exercici escrit se seguirà la rúbrica d'avaluació que tindran els alumnes des del primer dia de la classe.		
SESSIÓ 6: TEMPS PER ESCRIURE		
Temporització: 60 minuts	Espai: aula ordinària	Agrupament: grup estàndard
Objectius d'aprenentatge: <ul style="list-style-type: none"> - Escriure textos narratius en relació a les memòries que segueixin les temàtiques que es presentin a classe. - Escriure textos seguint les normes ortogràfiques i la cohesió d'un text. 	Material: <ul style="list-style-type: none"> - Ordinadors 	
Àmbits. Dimensions – Competències. Blocs de continguts – Continguts		
<u>Àmbit lingüístic:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió expressió escrita: <ul style="list-style-type: none"> <u>Competència 4.</u> Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització. <u>Competència 5.</u> Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística. <u>Competència 6.</u> Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal. - <u>Dimensió actitudinal i plurilingüe:</u> <ul style="list-style-type: none"> <u>Actitud 1.</u> Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres. <u>Actitud 3.</u> Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu. 		
Continguts:		

- Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23): gèneres de text narratiu, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis). Estructura dels textos.
- Textos escrits i multimèdia (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).
- Escripura com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15).
- Adequació (CC5, CC19, CC22, CC23): registre lingüístic. Adequació lèxica. Sintaxi adequada a la situació comunicativa.
- Coherència (CC5, CC21, CC22): ordenació i estructuració dels continguts.
- Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs.
- Correcció (CC5, CC19, CC21): puntuació, paràgrafs. Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions.
- Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5):
- Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa (CC13).
- Les llengües i els estats, llengües oficials i els factors que les han condicionat, llengües minoritàries (CC17, CC18).
- Pragmàtica (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació. Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge. Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte.
- Morfologia i sintaxi (CC22): connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions. Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques). Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA) i dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digitals) (CCD2).

Àmbit personal i social:

- Dimensió autoconeixement:
Competència 1. Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal.
- Dimensió aprendre a aprendre:
Competència 2. Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.
Competència 3. Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida.
- Dimensió participació
Competència 4. Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva responsable.

Continguts:

- Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc.
- Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d'ànim, etc.
- Actitud de superació personal.
- Hàbits d'aprenentatge: hàbits saludables, curiositat, atenció, motivació, constància, reconeixement i esmena d'errors, perseverança, etc.
- Planificació dels aprenentatges: distribució i temporalització de tasques, entorns personals d'aprenentatge (EPA), etc.
- Organització del coneixement: coneixements previs, relacions i associacions, cerca d'informació, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Consolidació i recuperació del coneixement: relacions i associacions, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Transferència dels aprenentatges: anàlisi i síntesi, generalització destreses i habilitats de pensament, pensament crític, pensament creatiu, etc.
- Aprenentatge continuat al llarg de la vida: curiositat intel·lectual, itineraris formatius, competències clau en el món professional, valors del treball, etc.
- Actituds i hàbits en la societat i en el món professional: cura personal, responsabilitat en les tasques, efectivitat, puntualitat, respecte a les normes, etc.
- Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte...

- Recursos i tècniques de participació: reunions, sessions de treball, dinàmiques participatives (pluja d'idees, joc de rol ,debat, etc.), acords i consens, rols, etc.

Àmbit digital:

- Dimensió instruments i aplicacions:
Competència 2. Utilitzar les aplicacions d'edició de textos, presentacions multimèdia i tractament de dades numèriques per a la producció de documents digitals.
- Dimensió tractament de la informació i organització dels entorns de treball i aprenentatge:
Competència 5. Construir nou coneixement personal mitjançant estratègies de tractament de la informació amb el suport d'aplicacions digitals.
Competència 6. Organitzar i utilitzar un entorn personal de treball i aprenentatge amb eines digitals per desenvolupar-se en la societat del coneixement.
- Dimensió ciutadania, hàbits, civisme i identitat digital:
Competència 9. Realitzar accions de ciutadania i de desenvolupament personal, tot utilitzant els recursos digitals propis de la societat actual.
Competència 10. Fomentar hàbits d'ús saludable de les TIC vinculats a l'ergonomia per a la prevenció de riscos.
Competència 11. Actuar de forma crítica i responsable en l'ús de les TIC, tot considerant aspectes ètics, legals, de seguretat, de sostenibilitat i identitat digital.

Continguts:

- Eines d'edició de documents de text.
- Construcció de coneixement: tècniques i instruments.
- Aprenentatge permanent: entorns virtuals d'aprenentatge, recursos per a l'aprenentatge formal i no formal a la xarxa...
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA).
- Sistemes de comunicació: correus, programaris diversos de missatgeria instantània, videoconferències, etc.
- Normes de cortesia a la xarxa.

Desenvolupament de la sessió

Temps

<p>Es dedica tota la sessió a la redacció del tercer text. Els alumnes disposen dels ordinadors per poder escriure i la professora va passant per les taules ajudant els alumnes. D'aquesta manera, els estudiants poden demanar dubtes. El text s'ha d'entregar el dia següent per correu o al moddle, així els estudiants tenen temps a casa per acabar de repassar-lo.</p>	<p>60 minuts</p>
<p> criteris d'avaluació</p>	
<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió expressió escrita: <ul style="list-style-type: none"> <u>Criteri d'avaluació 5.</u> Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzant, revisant i reescriuint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura. <u>Criteri d'avaluació 6.</u> Escriure textos en relació amb l'àmbit de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius), seguint models. <u>Criteri d'avaluació 7.</u> Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EAP) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge. - Dimensió literària: <ul style="list-style-type: none"> <u>Criteri d'avaluació 15.</u> Redactar textos personals d'intenció literària, a partir de la lectura de textos dels segles XVIII, XIX i XX, seguint les convencions formals del gènere, i amb intenció lúdica i creativa. <u>Criteri d'avaluació 17.</u> Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens. - Dimensió actitudinal i plurilingüe: <ul style="list-style-type: none"> <u>Criteri d'avaluació 18.</u> Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal. 	

criteri d'avaluació 19. Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta.

Ítems d'avaluació

Per a la correcció de l'exercici escrit se seguirà la rúbrica d'avaluació que tindran els alumnes des del primer dia de la classe.

SESSIÓ 7: AUTOBIOGRAFIA I EL GÈNERE DE LES MEMÒRIES

Temporització: 60 minuts

Espai: aula ordinària

Agrupament: grup estàndard

Objectius d'aprenentatge:

- Llegir textos del gènere de les memòries i fer una valoració
- Escriure textos narratius en relació a les memòries que segueixin les temàtiques que es presentin a classe.
- Escriure textos seguint les normes ortogràfiques i les regles bàsiques de la cohesió textual.
- Llegir en veu alta un text narratiu amb l'entonació i el ritme adequats.

Material:

- Capítol memòries (annex 10).

Àmbits. Dimensions – Competències. Blocs de continguts – Continguts

Àmbit lingüístic:

- Dimensió comprensió lectora:
Competència 1. Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls.
Competència 2. Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l.
- Dimensió expressió escrita:
Competència 4. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.

Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.

Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.

- Dimensió comunicació oral:

Competència 8. Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents.

Competència 9. Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.

- Dimensió literària:

Competència 10. Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana.

Competència 11. Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos.

Competència 12. Escriure textos literaris per expressar realitats, ficcions i sentiments.

- Dimensió actitudinal i plurilingüe:

Actitud 1. Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres.

Actitud 2. Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta.

Actitud 3. Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu.

Continguts:

- Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23): gèneres de text narratiu, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis). Estructura dels textos.
- Estratègies de comprensió lectora (CC2, CC15): integració comunicativa i actitud del parlant. Idees principals i secundàries. Inferències. Contrast amb coneixements propis.

- Anàlisi intertextual i intertextual: perspectives única, múltiple, complementària (CC2).
- Textos escrits i multimèdia (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'admiració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).
- Escriptura com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15).
- Adequació (CC5, CC19, CC22, CC23): registre lingüístic. Adequació lèxica. Sintaxi adequada a la situació comunicativa.
- Coherència (CC5, CC21, CC22): ordenació i estructuració dels continguts.
- Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs.
- Correcció (CC5, CC19, CC21): puntuació, paràgrafs. Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions.
- Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5):
- Textos orals (CC7, CC8, CC9): formals i no formals. Planificats i no planificats. Recursos verbals i no verbals.
- Processos de comprensió oral: reconeixement, selecció, interpretació, anticipació, inferència, retenció (CC6).
- Interaccions orals presencials i multimèdia (CC6, CC7, CC8, CC17, CCD1): construcció de relacions socials a l'interior de l'aula i del centre. Assertivitat i manteniment de les pròpies idees. Debats pautats i reglamentats. Estratègies comunicatives per a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions. Cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.
- Lectura lliure d'obres de la literatura catalana, castellana i universal i de la literatura juvenil (CC11, CC14).
- Autors i obres més representatius (CC9, CC10, CC11, CC12, CC14): literatura catalana: segle XVIII a XX.
- Context històric i social. Gèneres. Corrents literaris.
- Lectura i explicació de fragments significatius i, si escau, textos complets i adaptats. Temes i subgèneres literaris. Tòpics.
- Estratègies i tècniques per analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura (CC11): estructura. Aspectes formals. Recursos estilístics i retòrics (anàfora, metàfora, metonímia, símil, antítesi, hipèrbaton, hipèrbole, paral·lelisme, al·literació, pleonasme, paradoxa, quiasme, sinestèsia, enumeració, asíndeton, polisíndeton, al·legoria).

- Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa (CC13).
- Les llengües i els estats, llengües oficials i els factors que les han condicionat, llengües minoritàries (CC17, CC18).
- Pragmàtica (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació. Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge. Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte.
- Morfologia i sintaxi (CC22): connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions. Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques). Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA) i dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digitals) (CCD2).

Àmbit personal i social:

- Dimensió autoconeixement:
Competència 1. Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal.
- Dimensió aprendre a aprendre:
Competència 2. Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.
Competència 3. Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida.
- Dimensió participació
Competència 4. Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva responsable.

Continguts:

- Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc.
- Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d'ànim, etc.
- Actitud de superació personal.

- Hàbits d'aprenentatge: hàbits saludables, curiositat, atenció, motivació, constància, reconeixement i esmena d'errors, perseverança, etc.
- Planificació dels aprenentatges: distribució i temporalització de tasques, entorns personals d'aprenentatge (EPA), etc.
- Organització del coneixement: coneixements previs, relacions i associacions, cerca d'informació, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Consolidació i recuperació del coneixement: relacions i associacions, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Transferència dels aprenentatges: anàlisi i síntesi, generalització destreses i habilitats de pensament, pensament crític, pensament creatiu, etc.
- Aprenentatge continuat al llarg de la vida: curiositat intel·lectual, itineraris formatius, competències clau en el món professional, valors del treball, etc.
- Actituds i hàbits en la societat i en el món professional: cura personal, responsabilitat en les tasques, efectivitat, puntualitat, respecte a les normes, etc.
- Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte...
- Recursos i tècniques de participació: reunions, sessions de treball, dinàmiques participatives (pluja d'idees, joc de rol ,debat, etc.), acords i consens, rols, etc.

Desenvolupament de la sessió	Temps
<p>Es dedica aquesta sessió a explicar què són unes memòries i en què consisteix aquest gènere literari. Es comença amb una pluja d'idees, on cada alumne ha d'anar dient el que creu i es va apuntat el que diuen a la pissarra. La qüestió és que a través de preguntes guiades, per si sols puguin anar deduint el què es vol tractar. En aquesta sessió només s'explica el gènere de l'autobiografia i els seus precedents, per no fer tota una classe teòrica.</p>	<p>15 minuts</p>
<p>Es reparteixen fotocòpies i es llegeix en veu alta el capítol 'Catalana, tanmateix' del volum de memòries d'Aurora Bertrana. És un capítol que permet tractar diferents aspectes de la matèria: per una banda, la part del context històric; també es pot treballar l'aspecte sociolingüístic; i, finalment, l'aspecte més literari. Així doncs, l'objectiu de la lectura d'aquest text és treballar aquests tres aspectes, però es parlaria amb més deteniment de l'últim. És interessant que els alumnes vegin com l'escriptora tracta aquest tema a inicis del segle XX, però que és un tema totalment vigent.</p>	<p>20 minuts</p>

<p>L'última part de la classe es deixa temps perquè els alumnes comencin a fer el quart text. Han de fer una biografia lingüística, és a dir, han d'explicar quines llengües es parlen a casa seva o a la seva família, quines els hi agradaria aprendre, quines llengües han estudiat els seus pares o familiars, com ha marcat la llengua a la seva vida, etc. El text s'ha d'entregar a la sessió següent.</p>	<p>25 minuts</p>
<p> criteris d'avaluació</p>	
<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió comprensió lectora: <ul style="list-style-type: none"> <u>Criteri d'avaluació 1.</u> Aplicar diferents estratègies de comprensió lectora per a la lectura de gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. <u>Criteri d'avaluació 2.</u> Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos escrits propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant i valorant alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut. <u>Criteri d'avaluació 4.</u> Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió de textos escrits i multimèdia, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens. - Dimensió expressió escrita: <ul style="list-style-type: none"> <u>Criteri d'avaluació 5.</u> Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzant, revisant i reescrivint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura. <u>Criteri d'avaluació 6.</u> Escriure textos en relació amb l'àmbit de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius), seguint models. <u>Criteri d'avaluació 7.</u> Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EAP) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge. 	

- Dimensió comunicació oral:

Criteri d'avaluació 10. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals o informals, de manera individual o en grup, aplicant estratègies de planificació, textualització i avaluació de l'ús oral de la llengua oral, per a discursos relacionats amb l'àmbit escolar/acadèmic i social i per discursos que tenen com a finalitat exposar i argumentar.

Criteri d'avaluació 11. Conèixer, utilitzar i valorar les normes de cortesia en les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals, analitzant en els debats i tertúlies la validesa dels arguments i interpretant de forma crítica tant la seva forma com el contingut.

- Dimensió literària:

Criteri d'avaluació 14. Llegir, comprendre i comentar textos representatius dels segles XVIII, XIX i XX, reconeixent la intenció de l'autor, el tema, els trets propis del gènere al qual pertany i relacionant el seu contingut amb el context sociocultural i literari de l'època, o d'altres èpoques, i expressar la relació existent amb judicis personals raonats.

Criteri d'avaluació 15. Redactar textos personals d'intenció literària, a partir de la lectura de textos dels segles XVIII, XIX i XX, seguint les convencions formals del gènere, i amb intenció lúdica i creativa.

Criteri d'avaluació 17. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

- Dimensió actitudinal i plurilingüe:

Criteri d'avaluació 18. Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.

Criteri d'avaluació 19. Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta.

Ítems d'avaluació

Per a la correcció de l'exercici escrit se seguirà la rúbrica d'avaluació que tindran els alumnes des del primer dia de la classe.

SESSIÓ 8: TEMPS PER ESCRIURE		
Temporització: 60 minuts	Espai: aula ordinària	Agrupament: grup estàndard
Objectius d'aprenentatge: <ul style="list-style-type: none"> - Escriure textos narratius en relació a les memòries que segueixin les temàtiques que es presentin a classe. - Escriure textos seguint les normes ortogràfiques i la cohesió d'un text 		Material: <ul style="list-style-type: none"> - Ordinadors.
Àmbits. Dimensions – Competències. Blocs de continguts – Continguts		
<p><u>Àmbit lingüístic:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió expressió escrita: <ul style="list-style-type: none"> <u>Competència 4.</u> Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització. <u>Competència 5.</u> Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística. <u>Competència 6.</u> Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal. - <u>Dimensió actitudinal i plurilingüe:</u> <ul style="list-style-type: none"> <u>Actitud 1.</u> Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres. <u>Actitud 3.</u> Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu. <p>Continguts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23): gèneres de text narratiu, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis). Estructura dels textos. 		

- Textos escrits i multimèdia (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'admiració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).
- Escriptura com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15).
- Adequació (CC5, CC19, CC22, CC23): registre lingüístic. Adequació lèxica. Sintaxi adequada a la situació comunicativa.
- Coherència (CC5, CC21, CC22): ordenació i estructuració dels continguts.
- Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs.
- Correcció (CC5, CC19, CC21): puntuació, paràgrafs. Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions.
- Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5):
- Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa (CC13).
- Les llengües i els estats, llengües oficials i els factors que les han condicionat, llengües minoritàries (CC17, CC18).
- Pragmàtica (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació. Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge. Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte.
- Morfologia i sintaxi (CC22): connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions. Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques). Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA) i dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digitals) (CC22).

Àmbit personal i social:

- Dimensió autoconeixement:
Competència 1. Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal.
- Dimensió aprendre a aprendre:

Competència 2. Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.

Competència 3. Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida.

- Dimensió participació

Competència 4. Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva responsable.

Continguts:

- Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc.
- Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d'ànim, etc.
- Actitud de superació personal.
- Hàbits d'aprenentatge: hàbits saludables, curiositat, atenció, motivació, constància, reconeixement i esmena d'errors, perseverança, etc.
- Planificació dels aprenentatges: distribució i temporalització de tasques, entorns personals d'aprenentatge (EPA), etc.
- Organització del coneixement: coneixements previs, relacions i associacions, cerca d'informació, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Consolidació i recuperació del coneixement: relacions i associacions, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Transferència dels aprenentatges: anàlisi i síntesi, generalització destreses i habilitats de pensament, pensament crític, pensament creatiu, etc.
- Aprenentatge continuat al llarg de la vida: curiositat intel·lectual, itineraris formatius, competències clau en el món professional, valors del treball, etc.
- Actituds i hàbits en la societat i en el món professional: cura personal, responsabilitat en les tasques, efectivitat, puntualitat, respecte a les normes, etc.
- Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte...
- Recursos i tècniques de participació: reunions, sessions de treball, dinàmiques participatives (pluja d'idees, joc de rol ,debat, etc.), acords i consens, rols, etc.

Àmbit digital:

- Dimensió instruments i aplicacions:

Competència 2. Utilitzar les aplicacions d'edició de textos, presentacions multimèdia i tractament de dades numèriques per a la producció de documents digitals.

- Dimensió tractament de la informació i organització dels entorns de treball i aprenentatge:

Competència 5. Construir nou coneixement personal mitjançant estratègies de tractament de la informació amb el suport d'aplicacions digitals.

Competència 6. Organitzar i utilitzar un entorn personal de treball i aprenentatge amb eines digitals per desenvolupar-se en la societat del coneixement.

- Dimensió ciutadania, hàbits, civisme i identitat digital:

Competència 9. Realitzar accions de ciutadania i de desenvolupament personal, tot utilitzant els recursos digitals propis de la societat actual.

Competència 10. Fomentar hàbits d'ús saludable de les TIC vinculats a l'ergonomia per a la prevenció de riscos.

- Competència 11. Actuar de forma crítica i responsable en l'ús de les TIC, tot considerant aspectes ètics, legals, de seguretat, de sostenibilitat i identitat digital.

Continguts:

- Eines d'edició de documents de text.
- Construcció de coneixement: tècniques i instruments.
- Aprenentatge permanent: entorns virtuals d'aprenentatge, recursos per a l'aprenentatge formal i no formal a la xarxa...
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA).
- Sistemes de comunicació: correus, programaris diversos de missatgeria instantània, videoconferències, etc.
- Normes de cortesia a la xarxa.

Desenvolupament de la sessió	Temps
Es dedica tota la sessió a la redacció del quart text. Els alumnes disposen dels ordinadors per poder escriure i la professora va passant per les taules ajudant els alumnes. D'aquesta manera, els estudiants poden demanar dubtes. El text s'ha d'entregar el dia següent per correu o al moddle, així els estudiants tenen temps a casa per acabar de repassar-lo.	60 minuts
 criteris d'avaluació	

Àmbit lingüístic:

- Dimensió expressió escrita:

Criteri d'avaluació 5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzant, revisant i reescriuint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura.

Criteri d'avaluació 6. Escriure textos en relació amb l'àmbit de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius), seguint models.

Criteri d'avaluació 7. Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EAP) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge.

- Dimensió literària:

Criteri d'avaluació 15. Redactar textos personals d'intenció literària, a partir de la lectura de textos dels segles XVIII, XIX i XX, seguint les convencions formals del gènere, i amb intenció lúdica i creativa.

Criteri d'avaluació 17. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

- Dimensió actitudinal i plurilingüe:

Criteri d'avaluació 18. Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.

Criteri d'avaluació 19. Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta.

Ítems d'avaluació

Per a la correcció de l'exercici escrit se seguirà la rúbrica d'avaluació que tindran els alumnes des del primer dia de la classe.

SESSIÓ 9: VERSEMBLANÇA, FICCIÓ I REALITAT		
Temporització: 60 minuts	Espai: aula ordinària	Agrupament: grup estàndard
Objectius d'aprenentatge: <ul style="list-style-type: none"> - Llegir textos del gènere de les memòries i fer-ne una interpretació i valoració. - Escriure textos narratius que segueixin les temàtiques de les memòries que es presentin a classe. - Escriure textos seguint les normes ortogràfiques i les regles bàsiques de cohesió textual. - Llegir en veu alta un text narratiu amb l'entonació i el ritme adequats. 		Material: <ul style="list-style-type: none"> - Text sessió 9 (annex 11). - Exemples de biobibliografies (annex 12).
Àmbits. Dimensions – Competències. Blocs de continguts – Continguts		
<u>Àmbit lingüístic:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Dimensió comprensió lectora: <ul style="list-style-type: none"> <u>Competència 1.</u> Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls. <u>Competència 2.</u> Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l. - Dimensió expressió escrita: <ul style="list-style-type: none"> <u>Competència 4.</u> Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització. <u>Competència 5.</u> Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística. <u>Competència 6.</u> Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal. - Dimensió comunicació oral: 		

Competència 8. Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents.

Competència 9. Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.

- Dimensió literària:

Competència 10. Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana.

Competència 11. Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos.

Competència 12. Escriure textos literaris per expressar realitats, ficcions i sentiments.

- Dimensió actitudinal i plurilingüe:

Actitud 1. Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres.

Actitud 2. Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta.

Actitud 3. Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu.

Continguts:

- Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23): gèneres de text narratiu, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis). Estructura dels textos.
- Estratègies de comprensió lectora (CC2, CC15): integració comunicativa i actitud del parlant. Idees principals i secundàries. Inferències. Contrast amb coneixements propis.
- Anàlisi intratextual i intertextual: perspectives única, múltiple, complementària (CC2).
- Textos escrits i multimèdia (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).

- Escripura com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15).
- Adequació (CC5, CC19, CC22, CC23): registre lingüístic. Adequació lèxica. Sintaxi adequada a la situació comunicativa.
- Coherència (CC5, CC21, CC22): ordenació i estructuració dels continguts.
- Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs.
- Correcció (CC5, CC19, CC21): puntuació, paràgrafs. Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions.
- Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5):
- Textos orals (CC7, CC8, CC9): formals i no formals. Planificats i no planificats. Recursos verbals i no verbals.
- Processos de comprensió oral: reconeixement, selecció, interpretació, anticipació, inferència, retenció (CC6).
- Interaccions orals presencials i multimèdia (CC6, CC7, CC8, CC17, CCD1): construcció de relacions socials a l'interior de l'aula i del centre. Assertivitat i manteniment de les pròpies idees. Debats pautats i reglamentats. Estratègies comunicatives per a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions. Cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.
- Lectura lliure d'obres de la literatura catalana, castellana i universal i de la literatura juvenil (CC11, CC14).
- Autors i obres més representatius (CC9, CC10, CC11, CC12, CC14): literatura catalana: segle XVIII a XX.
- Context històric i social. Gèneres. Corrents literaris.
- Lectura i explicació de fragments significatius i, si escau, textos complets i adaptats. Temes i subgèneres literaris. Tòpics.
- Estratègies i tècniques per analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura (CC11): estructura. Aspectes formals. Recursos estilístics i retòrics (anàfora, metàfora, metonímia, símil, antítesi, hipèrbaton, hipèrbole, paral·lelisme, al·literació, pleonasme, paradoxa, quiasme, sinestèsia, enumeració, asíndeton, polisíndeton, al·legoria).
- Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa (CC13).

- Pragmàtica (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació. Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge. Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte.
- Morfologia i sintaxi (CC22): connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions. Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques). Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA) i dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digitals) (CCD2).

Àmbit personal i social:

- Dimensió autoconeixement:
Competència 1. Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal.
- Dimensió aprendre a aprendre:
Competència 2. Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.
Competència 3. Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida.
- Dimensió participació
Competència 4. Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva responsable.

Continguts:

- Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc.
- Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d'ànim, etc.
- Actitud de superació personal.
- Hàbits d'aprenentatge: hàbits saludables, curiositat, atenció, motivació, constància, reconeixement i esmena d'errors, perseverança, etc.
- Planificació dels aprenentatges: distribució i temporalització de tasques, entorns personals d'aprenentatge (EPA), etc.

<ul style="list-style-type: none"> - Organització del coneixement: coneixements previs, relacions i associacions, cerca d'informació, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc. - Consolidació i recuperació del coneixement: relacions i associacions, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc. - Transferència dels aprenentatges: anàlisi i síntesi, generalització destreses i habilitats de pensament, pensament crític, pensament creatiu, etc. - Aprenentatge continuat al llarg de la vida: curiositat intel·lectual, itineraris formatius, competències clau en el món professional, valors del treball, etc. - Actituds i hàbits en la societat i en el món professional: cura personal, responsabilitat en les tasques, efectivitat, puntualitat, respecte a les normes, etc. - Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte... - Recursos i tècniques de participació: reunions, sessions de treball, dinàmiques participatives (pluja d'idees, joc de rol ,debat, etc.), acords i consens, rols, etc. 	
Desenvolupament de la sessió	Temps
Es reparteix el quart exercici i es comenten els errors més freqüents.	10 minuts
Es llegeix el fragment de les memòries i a partir del text s'introdueix el concepte de versemblança i s'explica què és el pacte entre la ficció i la realitat. S'explica els diferents pactes que hi ha i s'obra un debat envers quin pacte ha de tenir una obra com és l'autobiografia o les memòries.	30 minuts
S'explica què és una bibliografia i es posa algun exemple. A partir d'aquí, s'introdueix l'últim exercici escrit del trimestre. Cada alumne haurà d'escriure la seva pròpia biobibliografia, seguint els exemples que s'han posat a classe. Els alumnes poden començar a fer l'esquema del text i disposaran de tota la sessió següent per a realitzar el cinquè text.	20 minuts
Críteris d'avaluació	
<u>Àmbit lingüístic:</u>	
<ul style="list-style-type: none"> - Dimensió comprensió lectora: 	

Criteri d'avaluació 1. Aplicar diferents estratègies de comprensió lectora per a la lectura de gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius.

Criteri d'avaluació 2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos escrits propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant i valorant alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut.

Criteri d'avaluació 4. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió de textos escrits i multimèdia, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

- Dimensió expressió escrita:

Criteri d'avaluació 5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzant, revisant i reescrivint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura.

Criteri d'avaluació 6. Escriure textos en relació amb l'àmbit de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius), seguint models.

Criteri d'avaluació 7. Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EAP) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge.

- Dimensió comunicació oral:

Criteri d'avaluació 10. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals o informals, de manera individual o en grup, aplicant estratègies de planificació, textualització i avaluació de l'ús oral de la llengua oral, per a discursos relacionats amb l'àmbit escolar/acadèmic i social i per discursos que tenen com a finalitat exposar i argumentar.

Criteri d'avaluació 11. Conèixer, utilitzar i valorar les normes de cortesia en les intervencions orals pròpies de l'activitat acadèmica, tant espontànies com planificades i en les pràctiques discursives orals, analitzant en els debats i tertúlies la validesa dels arguments i interpretant de forma crítica tant la seva forma com el contingut.

<p>- Dimensió literària:</p> <p><u>Criteri d'avaluació 14.</u> Llegir, comprendre i comentar textos representatius dels segles XVIII, XIX i XX, reconeixent la intenció de l'autor, el tema, els trets propis del gènere al qual pertany i relacionant el seu contingut amb el context sociocultural i literari de l'època, o d'altres èpoques, i expressar la relació existent amb judicis personals raonats.</p> <p><u>Criteri d'avaluació 15.</u> Redactar textos personals d'intenció literària, a partir de la lectura de textos dels segles XVIII, XIX i XX, seguint les convencions formals del gènere, i amb intenció lúdica i creativa.</p> <p><u>Criteri d'avaluació 17.</u> Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.</p> <p>- Dimensió actitudinal i plurilingüe:</p> <p><u>Criteri d'avaluació 18.</u> Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.</p> <p><u>Criteri d'avaluació 19.</u> Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta.</p>		
<p>Ítems d'avaluació</p>		
<p>Per a la correcció de l'exercici escrit se seguirà la rúbrica d'avaluació que tindran els alumnes des del primer dia de la classe.</p>		
<p>SESSIÓ 10: TEMPS PER ESCRIURE</p>		
<p>Temporització: 60 minuts</p>	<p>Espai: aula ordinària</p>	<p>Agrupament: grup estàndard</p>
<p>Objectius d'aprenentatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Escriure textos narratius en relació a les memòries que segueixin les temàtiques que es presentin a classe. - Escriure textos seguint les normes ortogràfiques i la cohesió d'un text 		<p>Material:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordinadors.

Àmbits. Dimensions – Competències. Blocs de continguts – Continguts**Àmbit lingüístic:**

- Dimensió expressió escrita:

Competència 4. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.

Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.

Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.

- Dimensió actitudinal i plurilingüe:

Actitud 1. Adquirir l'hàbit de la lectura com un mitjà per accedir a la informació i al coneixement, i per al gaudi personal; i valorar l'escriptura com un mitjà per estructurar el pensament i comunicar-se amb els altres.

Actitud 3. Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu.

Continguts:

- Textos escrits i multimèdia (CC1, CC19, CC21, CC23): gèneres de text narratiu, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis). Estructura dels textos.
- Textos escrits i multimèdia (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).
- Escriptura com a procés: planificació, textualització i revisió (CC4, CC15).
- Adequació (CC5, CC19, CC22, CC23): registre lingüístic. Adequació lèxica. Sintaxi adequada a la situació comunicativa.
- Coherència (CC5, CC21, CC22): ordenació i estructuració dels continguts.
- Cohesió (CC5, CC21, CC22): connectors i marcadors textuais, procediments per a la progressió del discurs.
- Correcció (CC5, CC19, CC21): puntuació, paràgrafs. Normes ortogràfiques amb tot tipus d'excepcions.
- Presentació de l'escrit, tant en suport paper com digital (CC5):

- Redacció de textos d'intenció literària, a partir de la lectura de textos d'obres lliures i/o de l'època, utilitzant les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa (CC13).
- Les llengües i els estats, llengües oficials i els factors que les han condicionat, llengües minoritàries (CC17, CC18).
- Pragmàtica (CC19): gèneres de text narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius. Estructura dels diferents gèneres de text a partir dels paràgrafs i de la puntuació. Elements de la comunicació. Funcions del llenguatge. Modalitats oracionals i relació amb el context. L'estil directe i indirecte.
- Morfologia i sintaxi (CC22): connectors per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions. Elements d'estil (ús d'anàfores, eliminació de repeticions, substitucions pronominals i lèxiques). Consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA) i dossiers personals d'aprenentatge (portafolis digitals) (CCD2).

Àmbit personal i social:

- Dimensió autoconeixement:
Competència 1. Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal.
- Dimensió aprendre a aprendre:
Competència 2. Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.
Competència 3. Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida.
- Dimensió participació
Competència 4. Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva responsable.

Continguts:

- Capacitats cognitives: raonament, comunicació, indagació, imaginació, creativitat, etc.
- Capacitats emocionals: emocions, sentiments, estats d'ànim, etc.
- Actitud de superació personal.

- Hàbits d'aprenentatge: hàbits saludables, curiositat, atenció, motivació, constància, reconeixement i esmena d'errors, perseverança, etc.
- Planificació dels aprenentatges: distribució i temporalització de tasques, entorns personals d'aprenentatge (EPA), etc.
- Organització del coneixement: coneixements previs, relacions i associacions, cerca d'informació, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Consolidació i recuperació del coneixement: relacions i associacions, mnemotècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuals i mentals...), etc.
- Transferència dels aprenentatges: anàlisi i síntesi, generalització destreses i habilitats de pensament, pensament crític, pensament creatiu, etc.
- Aprenentatge continuat al llarg de la vida: curiositat intel·lectual, itineraris formatius, competències clau en el món professional, valors del treball, etc.
- Actituds i hàbits en la societat i en el món professional: cura personal, responsabilitat en les tasques, efectivitat, puntualitat, respecte a les normes, etc.
- Habilitats i actituds per a la participació: comunicació, empatia, assertivitat, respecte...
- Recursos i tècniques de participació: reunions, sessions de treball, dinàmiques participatives (pluja d'idees, joc de rol ,debat, etc.), acords i consens, rols, etc.

Àmbit digital:

- Dimensió instruments i aplicacions:
Competència 2. Utilitzar les aplicacions d'edició de textos, presentacions multimèdia i tractament de dades numèriques per a la producció de documents digitals.
- Dimensió tractament de la informació i organització dels entorns de treball i aprenentatge:
Competència 5. Construir nou coneixement personal mitjançant estratègies de tractament de la informació amb el suport d'aplicacions digitals.
Competència 6. Organitzar i utilitzar un entorn personal de treball i aprenentatge amb eines digitals per desenvolupar-se en la societat del coneixement.
- Dimensió ciutadania, hàbits, civisme i identitat digital:
Competència 9. Realitzar accions de ciutadania i de desenvolupament personal, tot utilitzant els recursos digitals propis de la societat actual.
Competència 10. Fomentar hàbits d'ús saludable de les TIC vinculats a l'ergonomia per a la prevenció de riscos.

Competència 11. Actuar de forma crítica i responsable en l'ús de les TIC, tot considerant aspectes ètics, legals, de seguretat, de sostenibilitat i identitat digital.

Continguts:

- Eines d'edició de documents de text.
- Construcció de coneixement: tècniques i instruments.
- Aprenentatge permanent: entorns virtuals d'aprenentatge, recursos per a l'aprenentatge formal i no formal a la xarxa...
- Entorn personal d'aprenentatge (EPA).
- Sistemes de comunicació: correus, programaris diversos de missatgeria instantània, videoconferències, etc.
- Normes de cortesia a la xarxa.

Desenvolupament de la sessió

Temps

Es dedica tota la sessió a la redacció del cinquè text. Els alumnes disposen dels ordinadors per poder escriure i la professora va passant per les taules ajudant els alumnes. D'aquesta manera, els estudiants poden demanar dubtes. El text s'ha d'entregar el dia següent per correu o al moddle, així els estudiants tenen temps a casa per acabar de repassar-lo.

60 minuts

Críteris d'avaluació

Àmbit lingüístic:

- Dimensió expressió escrita:

Críteri d'avaluació 5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats (planificant, textualitzant, revisant i reescrivint), i integrant la reflexió ortogràfica i gramatical en la pràctica i ús de l'escriptura.

Críteri d'avaluació 6. Escriure textos en relació amb l'àmbit de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica, dels mitjans de comunicació, de l'àmbit laboral i de relacions amb organismes, i en relació amb la finalitat que persegueixen (narratius, descriptius, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius), seguint models.

Criteri d'avaluació 7. Construir el propi entorn personal d'aprenentatge (EAP) i fer ús dels dossiers personals d'aprenentatge o portafolis digitals per a la gestió de la informació i el progrés de l'aprenentatge.

- Dimensió literària:

Criteri d'avaluació 15. Redactar textos personals d'intenció literària, a partir de la lectura de textos dels segles XVIII, XIX i XX, seguint les convencions formals del gènere, i amb intenció lúdica i creativa.

Criteri d'avaluació 17. Emprar la reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió i expressió de textos literaris, i per a la revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens.

- Dimensió actitudinal i plurilingüe:

Criteri d'avaluació 18. Valorar la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.

Criteri d'avaluació 19. Valorar la llengua oral com a instrument d'aprenentatge, com a mitjà per transmetre coneixements, idees i sentiments i com a eina per a l'aprenentatge col·laboratiu i la regulació de la conducta.

Ítems d'avaluació

Per a la correcció de l'exercici escrit se seguirà la rúbrica d'avaluació que tindran els alumnes des del primer dia de la classe.

CONCLUSIONS

Tenint en compte que la proposta d'aquest treball és simplement teòrica i no s'ha portat a terme, és complicat valorar les seves limitacions. Tot i això, es poden suggerir canvis per tenir presents, ja que és aquesta proposta s'haurà d'adaptar segons el grup-classe i el perfil dels estudiants. El taller d'escriptura i literatura s'ha dissenyat amb la idea que hi ha d'haver una implicació per part de l'estudiant: ha de treballar a classe, però també a casa. Si l'alumne no segueix el calendari establert, pot ser una limitació durant el procés del desenvolupament del taller. Així mateix, una altra possible limitació, que no es verificarà fins que es porti a terme, seria la temporització de les activitats i les sessions, que podrien variar depenent del grup i de com responen respecte el que s'ha plantejat.

Pel que fa a les adaptacions poden ser múltiples i variades: des de dies festius i ponts que pot haver-hi en el centre fins a l'adaptació de les activitats o els temes. Aquest taller es pot enfocar en un aspecte o en altres de més amplis, tot depenent del que es vulgui treballar. A més a més, tota activitat i text és susceptible a canvi per tal d'ajustar-se a les necessitats que presenti cada estudiant i el grup-classe en general. En referència a possibles accions futures van en la mateixa línia que les adaptacions: es poden afegir més textos o activitats i, inclús, es pot canviar el text literari model per tal de treballar un altre escriptor o escriptora. Tot i això, aquest taller s'ha dissenyat amb la voluntat de difondre i estudiar la figura d'Aurora Bertrana, però també es podria projectar en qualsevol altre autor o gènere literari.

Aquesta proposta didàctica no s'ha plantejat només per treballar continguts, sinó també perquè els estudiants percebin l'escriptura i la literatura d'una forma diferent. La finalitat és que vegin que l'assignatura de Llengua i Literatura Catalana va molt més enllà de la seva funcionalitat en el dia a dia i que el que s'aprèn també serveix per construir-se a un mateix i pel plaer de llegir i escriure.

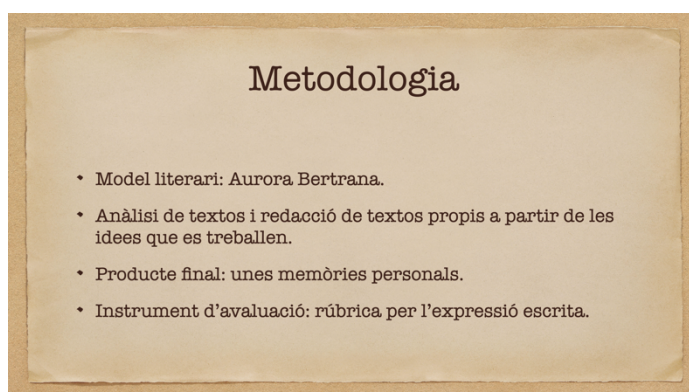
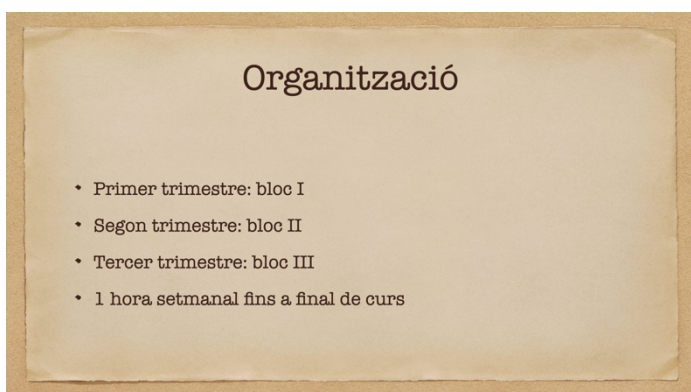
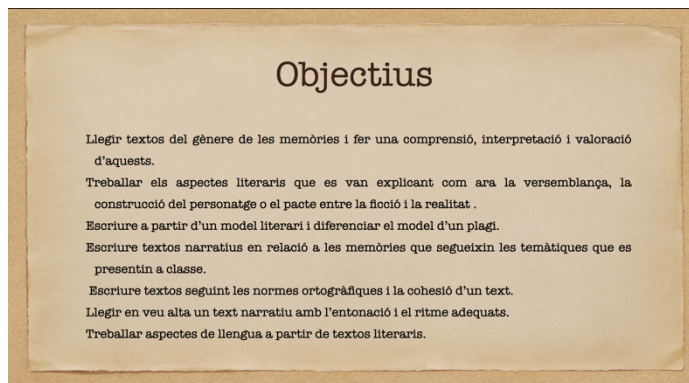
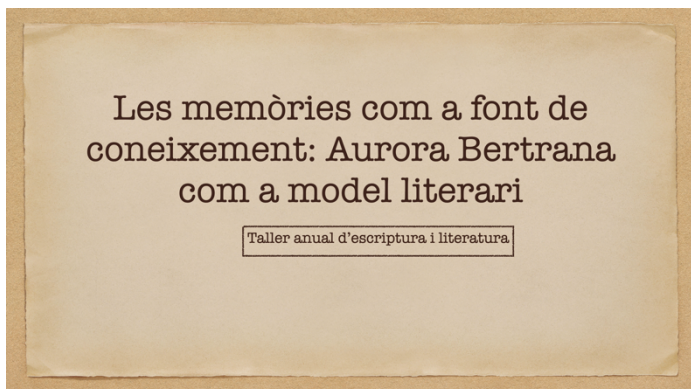
BIBLIOGRAFIA

- Albert, A., Vall, J., eds. (2017). *Aurora Bertrana: un esperit lliure i compromès*. Fundació Josep Irla.
- Álvarez, J. M. (2010). Características del Desarrollo Psicológico de los Adolescentes. *Innovación y Experiencias Educativas*, núm. 28 (marzo 2010). ISSN: 1988-6047. https://archivos.csif.es/archivos/andalucia/ensenanza/revistas/csiesif/revista/pdf/Numero_28/JUANA_MARIA_ALVAREZ_JIMENEZ_01.pdf
- Bertrana, A. (2013). *Memòries del 1935 fins al retorn a Catalunya*. Diputació de Girona.
- Bertrana, A. (2013). *Memòries fins al 1935*. Diputació de Girona.
- Carreras, J., Fernández, M. (1999). *L'escriptural del jo, una proposta educativa intercultural i tractament de la diversitat per a l'ensenyament secundari obligatori*. <http://www.xtec.cat/sgfp/llicencies/199900/memories/fercar/fercar.pdf>
- Cassany, D. (s.d.). *Enseñanza de la escritura: orientaciones y práctica*.
- Coll, C. (2007). *Las competencias en la educación escolar: algo más que una moda y mucho menos que un remedio*. *Aula de innovación educativa*, 161, 34-39.
- Departament d'Ensenyament. (2019). *Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic*. <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/competencies-basiques/eso/ambit-linguistic-cat-cast.pdf>
- Departament d'Ensenyament. (2019). *Competències bàsiques de l'àmbit digital*. <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/competencies-basiques/eso/ambit-digital.pdf>
- Departament d'Ensenyament. (2019). *Competències bàsiques de l'àmbit personal i social*. <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/competencies-basiques/eso/ambit-personal-social.pdf>
- Diputació de Barcelona. (s.d.). *Adjectius per descriure el caràcter*. https://www.diba.cat/documents/124901139/149532404/4_G1T2_FEM_TEC_annex2/30340a15-f434-49fc-8f92-0962ed06c2ef
- Dolz, J. (2009). Claves para enseñar a escribir. *Leer. es*.
- Esteve Guillén. (2021). *El dietarisme català contemporani i la 114eoria114ia 114eoria114ia*. Universitat de Girona. Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada – Carles Fages de Climent.
- Granell, G. (2003). *Aurora Bertrana: l'aventura d'una vida*. Diputació de Girona.

- Granell, G., Montaña, D. I Rafart, J. (2001). *Aurora Bertrana: una dona del segle XX*. Abadia de Montserrat.
- Guilar, M. E. (2009). Las ideas de Bruner. “De la revolución cognitiva” a la “revolución cultural”. *Educere*, 13(44), 235-241. ISSN: 1316-4910. <https://www.redalyc.org/pdf/356/35614571028.pdf>
- Ponsi, M. (2021). *L'últim anhel de modernitat d'Aurora Bertrana: anàlisi de La Ciutat dels Joves*. Treball de Final de Grau, Universitat de Girona. Recuperat a: <https://dugi-doc.udg.edu/handle/10256/20723>
- Real, N. «La prosa de no-ficció 6.5.3», *Història de la Literatura Catalana. Literatura contemporània, III: del 1922 al 1959* (dir. Castellanos, J. I Marrugat, J.), Barcelona: Enciclopèdia Catalana/Barcino/Ajuntament de Barcelona, 2021, 291-293.
- Real, N. (2017). *Aurora Bertrana*. Diputació de Girona.
- Rodríguez, M. L. (2011). La teoría del aprendizaje significativo: una revisión aplicable a la escuela actual. *Revista Electrónica d'Investigació i Innovació Educativa i Socioeducativa*, 3(1). ISSN: 1989 – 0966. <file:///Users/maria/Downloads/Dialnet-LaTeoriaDelAprendizajeSignificativo-3634413.pdf>

ANNEXOS

ANNEX 1: PRESENTACIÓ INTRODUCTÒRIA

ANNEX 2: TEXT SESSIÓ 1

A la colla que jo capitanejava hi havia elements «pensants» i passius i elements «no pensants» i actius. Alguns ideaven i organitzaven els jocs i les entremaliadures, d'altres els executaven. En honor a la veritat he de dir que jo era element pensant i alhora actiu. Quan es tractava d'inventar i combinar, jo inventava i combinava; quan es tractava d'executar, jo executava. Per això, a casa, quan en fèiem alguna de crespà, em castigaven a mi sense amoïnar-se a indagar de quin cervell i de quines mans venia la malifeta. La meva germana Helena i la filla de la meva dida, l'Eufèmia Moreno, podien romandre ben tranquil·les (Bertrana, 2013: 65).

ANNEX 3: COM ELABOREM UN TEXT?

Per tal de realitzar un text ben fet, és necessari seguir els següents passos:

1. Planificació i organització: pluja d'idees i anotar tots aquells aspectes que ha de contenir l'escrit.
2. Redacció: escriure el text i articular tots els punts que s'han llistat anteriorment.
3. Revisió: després d'escriure un text és important corregir i revisar el text. S'ha de parar esment que hi hagi cohesió, que les idees estiguin ben relacionades a través de connectors i que no hi hagi errors de gramàtica o sintaxi.

Recursos: IEC, Optimot, Diccionari català-balear-valencià, Softcatalà, etc.

ANNEX 4: RÚBRICA D'AVALUACIÓ

RÚBRICA D'AVALUACIÓ EXPRESSIÓ ESCRITA				
 criteris d'avaluació	Indicadors			
	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Nivell 4
	No assoliment (NA)	Assoliment satisfactori (AS)	Assoliment notable (AN)	Assoliment excel·lent (AE)
Puntuació i ortografia (inclou morfosintaxi i lèxic)	No fan ús d'un vocabulari correcte pel context comunicatiu requerit. lingüístic escollit. Presenta faltes d'ortografia, morfosintaxi i de puntuació severes.	Ús d'un vocabulari correcte pel context comunicatiu requerit Presenta algunes faltes d'ortografia, morfosintaxi i de puntuació.	Ús d'un nivell de llengua més elevat amb recursos gramaticals Presenta poques faltes d'ortografia, morfosintaxi i de puntuació.	Expertesa en l'exposició de les idees un lèxic precís. No presenta faltes d'ortografia, morfosintaxi i de puntuació.
Adequació, coherència i cohesió	No es fa ús de les característiques típiques de la tipologia textual determinada. El text no presenta adequació, coherència i cohesió.	Bon ús d'algunes de les característiques de la tipologia textual determinada. El text presenta un mínim d'adequació, coherència i cohesió.	Bon ús de la majoria de característiques de la tipologia textual determinada. El text presenta una bona adequació, coherència i cohesió.	Bon ús de totes les característiques de la tipologia textual determinada. El text està presenta una molt bona adequació, coherència i cohesió.
Presentació	Mala presentació del text la lletra no és clara ni entenedora.	Presentació del text bona però la lletra és poc clara i entenedora.	Bona presentació del text amb una lletra entenedora.	Molt bona presentació del text amb lletra clara i entenedora.

Contingut	El text no presenta cap dels punts que s'ha indicat.	El text presenta alguns dels punts que s'ha indicat.	El text presenta la majoria dels punts que s'han indicat.	El text presenta tots els punts que s'han indicat.
------------------	--	--	---	--

ANNEX 5: TEXT SESSIÓ 2

Ignoro quina mena d'equilibris administratius havia de fer la mare per anar tirant. Jo no estava en edat d'esbrinar ni de considerar aquests drames. L'única cosa que sé és que la família anava en camí d'augmentar. I és, precisament, en el fet d'aquesta «ampliació» de la família, quan jo començo a existir com a personatge «observant» i «pensant» (Bertrana, 2013: 12).

ANNEX 6: ACTIVITAT DE CONEIXEMENT

NOM I COGNOMS

ANNEX 7: ACTIVITAT D'ADJECTIUS

Llista dels adjectius que es treballen a classe classificats per ordre alfabètic: adust/a, agosarat/ada, agut/uda, alegre, antipàtic/a, apassionat/ada, assenyat/ada, astut/a, atent/a, aturat/ada, aviciat/ada, babau/a, badoc/a, baliga-balaga, beneit/a, brètol/a, bufanúvols, burleta, calmós/a, caparrut/uda, caragirat/da, càustic/a, cínic/a, competent, confiat/ada, conformista, contestatari/ària, covard/a, cregut/uda, culte/a, decidit/ida, desordenat/ada, despert/a, despistat/ada, divertit/ida, dòcil, educat/ada, egocèntric/a, egoista, entremaliat/ada, eixelebrat/ada, encantador/a, enginyós/osa, entusiasta, esnob, esplèndid/a, esquerp/a, exigent, extravagant, fals/a, fanàtic/a, fanfarró/ona, fatxenda, feble, fidel, franc/a, garrepa, gasiu/iva, genial, generós/osa, ingenu/ènuat, irresponsable, irònic/a, insolent, llepafils, llest/a, malpensat/ada, mentider/a, meticulós/osa, mesquí/ina, observador/a, orgullós/osa, pedant, poca-solta, polit/ida, poruc/uga, presumit/ida, primmirat/ada, prudent, rebel, rialler/a, rondinaire, serè/ena, seriós/osa, set-ciències, simpàtic/a, sincer/a, sociable, solitari/ària, somiatruites, sorrut/uda, tibet/ada, tossut/uda, treballador/a, trempat/ada, trist/a, valent/a, viu/viva, xerraire, ximplet/a (Diputació de Barcelona, s.d.: 1).

ANNEX 8: ACTIVITAT D'AUTOCONEIXEMENT

COM SOC?	
HABILITATS	PERSONALITAT
VALORS	INTERESSOS PERSONALS/PROFESSIONALS

ANNEX 9: TEXT SESSIÓ 5

El seu silenci constituïa un element favorable a la plenitud de la meva comunió amb la muntanya. I d'aquesta comunió va néixer la ja irrevocable decisió d'esdevenir escriptora. Aquesta decisió no prengué forma de rampell. És a dir que, de moment, no abandonava el meu lloc de violoncel·lista en el trio Molina-Txereixewski-Bertrana, ni renunciava a estudiar rítmica i plàstica a l'Institut Dalcroze de Ginebra i, sobretot, no somiava a publicar ni a fer conèixer el que escriuria. De primer havia de pensar a «viure» no solament per amor a la vida, sinó perquè tenia un cos que calia alimentar, escalfar i vestir, igual a Mürren, com a Ginebra, a Barcelona, com en els hipotètics llocs on pensava anar a raure un dia o altre. Vaig decidir posar-me a escriure així que en tingués lleure. El primer que escriuria seria un conte o novel·la. Descriuria la lluita interior d'un home entre la dona i la muntanya. En aquesta tremenda lluita, la muntanya venceria la dona. Tota la narració giraria en l'entorn d'aquesta idea (Bertrana, 2013: 268).

ANNEX 10: TEXT SESSIÓ 7

Per allà al volt dels sis anys, se'm va desvetllar l'esperit de catalanitat, el qual ja no m'abandonaria tot al llarg de la meva existència.

El lector deurà, lògicament, suposar que aquest sentiment el dec a la influència del meu pare, Prudenci Bertrana, l'home que en tota la seva vida no va voler conèixer més

que Catalunya, els viatges del qual —per no moure's de Catalunya— es van limitar al Rosselló d'una banda i al Pirineu lleidatà de l'altra. Doncs, no. Qui va desvetllar la meua catalanitat va ser la meua mainadera Carolina, una noia ignorant i rústega vinguda d'un poblet de la muntanya empordanesa. La Carolina era viva com un gínjol, arruixada com la tramuntana, ràpida en la reacció i la contesta, puntosa i obstinada en les seves decisions.

La Carolina, quan va venir a servir a casa, sortia directament del seu poblet empordanès. No sabia ni les beceroles, amb prou feines parlar. A casa no tan sols va aprendre a parlar amb correcció i urbanitat, sinó a llegir i a escriure, a cuinar, a planxar, a cosir...La mare, el pare i la tieta li parlaven en català, però ella, per pura fantasia, va voler saber també el castellà.

Del seu castellà podem dir que *«había para alquilar sillas»*, com escriuria Josep Pla.

La Carolina era tan pintoresca i original que algunes de les seves dites van restar anys en el repertori lingüístic de la família: *«aniremos todos plegados a paseyo»*, *«la nina se ha embrutado el davantal»*, *«me agrada más con los cabellos dejados ir»*.

A casa tos paràvem en castellà, fins el pare. Probablement, ell se sentia català fins al moll dels ossos i, potser, actuava coma tal lluny de la família. Però ni jo ni els meus germans no en teníem esment. Per a nosaltres, durant els primers anys de la nostra vida, el sentiment de catalanitat no existia. Suposo que ni ho sabíem, que érem catalans.

A la Rodona, de Santa Eugènia, tothom ens tenia per castellans i els vailets ens cridaven, de lluny:

—*¡Castellanufos!*

L'àvia Sixta ens va aconsellar que els responguéssim: —*¡Catalanes de mierda!*

L'Eufèmia i jo —de la meua germana Helena no en responc—vam seguir aquest consell. Al crit de *«¡Castellanufos!»*, acompanyat, sovint, e grapats de terra, seguia el de *«¡Catalanes de mierda!»*, també acompanyats de grapats de terra. Aquests exquisits compliments entre veïns ressonaven amb freqüència per tota la Rodona.

A casa, els quatre fills de Prudenci Bertrana vam formar alguns anys més tard el clan català, al costat del pare, de la mare i de la tieta. Aquesta unió catalana s'afermà i es consolidà quan Prudenci Bertrana es convertí públicament en escriptor.

Però jo, a sis anys d'edat, quan a casa els Bertrana-Salazar es parlava encara únicament en castellà, encoratjada per la Carolina, ja m'havia personalment catalanitzat.

Sense que ningú, ni jo mateixa, hagués hagut esment de la meua vocació literària, la meua reacció patriòtica es produí en forma de poema. D'aquesta inspiració literària, probablement, també en tenia la culpa la meua mainadera. Ella va ser la primera que

m'ensenyà a recitar poemes en català. Ignoro com i on la Carolina els havia après. En sabia alguns i, entre d'altres, un que es titulava *La mamà*. L'autor del poema, amb aquell pobre i bastard català de finals del dinovè, es mofava de les mares que llueixen les filles amb l'únic deler de casar-les. Tenia molta gràcia, i jo el recitava amb aquella inconsciència de la infància, desimbolta i gesticulant, i tota la família s'esbargia escoltant-me.

Però jo no havia pensat encara a escriure —no oblideu que només tenia sis anys—. El que va encendre en mi el foc creador i armà la meva mà amb els estris d'escriure va ser un esclat de patriotisme. L'àvia Sicta m'havia renyat perquè parlava català amb l'Eufèmia o amb la meva germana Helena. No recordo els termes exactes amb què ho va fer. Probablement devia formular una d'aquelles frases típiques que d'aleshores ençà he sentit centenars de vegades: «*no hables en ese dialecto ordinario*» o «*habla en castellano, como Dios manda*».

No li vaig contestar per por de rebre una plantofada. Bullint de santa indignació i armada d'un llapis i un tros de paper, em vaig tancar a la comuna, refugi sacrosant de cors ferits i ments inspirades.

En aquella època a Girona hom no coneixia els vàters. La comuna era un ample i còmode seient de fusta encastat a la paret amb una tapadora rodona i un pom per aixecarla. M'hi vaig agenollar davant com si fos un altar i estintolant-hi el cos i recolzant-hi els braços, vaig obrir les rescloses dels meus sentiments catalanesc ferits. Escrivia febrilment un poema del qual només recordo els dos primers versos:

Catalunya, pàtria meva, qui són els teus enemics?

Pel començament esmentat hom comprèn els meus dubtes respecte els autèntics enemics de Catalunya. Que «en tenia», d'enemics, els dos versos ho deixen comprendre. «Qui eren», potser quedava explicat en la resta del poema desaparegut i oblidat. Perquè les meves pretensions literàries eren tan mises, que la meva primera obra, diguem-ne, poètica, no la vaig llegir a ningú. Només va servir per desfogar-me. La devia entaforar en algun amagatall íntim i, allí, la hi vaig oblidar. No crec que ni els patriotes ni els amants de la poesia hagin de lamentar-ho (Bertrana, 2013, 49-51).

ANNEX 11: TEXT SESSIÓ 9

Vaig néixer al barri del Mercadal, de Girona, en una de les cases veïnes a l'església parroquial, on vaig ser batejada. Feia exactament, nou mesos que els meus pares, Prudenci

Bertrana i Neus Salazar, s'hi havien instal·lat en plena lluna de mel. Compartien l'apartament amb els meus avis paterns, Josep Bertrana i Paula Comet.

Poca cosa puc dir d'aquest lloc, on només vam viure dos o tres anys i vaig fer els meus primers passos. Sé que hi va néixer una altra germana meva i que hi va morir la iaia Paula. Quan aquest luctuós fet s'esdevingué, el bavi Josep ens abandonà. Se'n va anar per les seves a fer de vidu alegre.

L'avi Salazar era també propietari d'un gran magatzem que llogava a un graner. Damunt del magatzem havia fet construir dos apartaments, un dels quals vam anar a ocupar nosaltres. Fins a la mort de la iaia Paula, Josep Bertrana i la seva muller, Prudenci Bertrana i la seva i les dues menudes, vivíem dels mateixos ingressos: és a dir, del que donava la finca de l'Esparra. En anar-se'n el bavi per les seves, el pare es va trobar en una situació difícil. Encara es refiava poc o molt del que Josep Bertrana ens donava i de les llargues estades que fèiem amb ell al mas Espriu, de l'Esparra. Però el bavi administrava el seu patrimoni amb tan poc encert, que ni ell ni el pare no sabien mai de què disposarien per viure.

Prudenci Bertrana havia abandonat els seus estudis d'enginyer per ingressar en el desacreditat gremi dels artistes. Com a artista treballava molt, però no guanyava res. (Bertrana, 2013, 11).

ANNEX 12: EXEMPLES BIOBIBLIOGRAFIA

Aurora Bertrana (1892-1974), filla de l'escriptor Prudenci Bertrana, va ser violoncel·lista i escriptora, a més d'una de les primeres feministes de la cultura catalana. Va estudiar música i literatura a Ginebra. Durant la seva joventut va guanyar-se la vida com a integrant de diferents conjunts musicals a Chamonix i a París, i va fundar la primera *jazz band* formada íntegrament per dones. Més tard viatjaria per tot el món i recopilaria les seves experiències en diversos llibres. En la seva faceta d'escriptora hi destaquem llibres de viatges, novel·les i dos volums de memòries (Bàrcia, 2019).

Eva Baltasar (1978) havia publicat deu poemaris, guardonats amb els premis més prestigiosos de Catalunya, abans de posar-se a escriure novel·la. *Permagel*, nascuda el 2918, va convertir-se immediatament en un d'aquells fenòmens literaris que expressen un canvi d'època. El 2020 va venir *Voulder*, segona part d'un tríptic que avui es completa amb *Mamut*.

Traduïda a una desena de llengües, finalista del premi Médicis a França i distingida per la revista *Granta*, la jove novel·lista no ha abandonat la poesia: *Nus Schiele*, publicat el desembre de 2021, s'ha gestat al mateix temps que les seves novel·les (Baltasar, 2022).